7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1994, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 171 (674)

Ազգ

Azg armenian daily

SABCO
OVERSEAS TRADING LTD.

LIMASSOL CENTRE, BLOCK B, SUITE 307, P. O. BOX 6543, TEL +357-5-370962, FAX +357-5-370945

OUR BANKERS: B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS; FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS; BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS; HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS

Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար Կիպրոսի եւ Ռոտերդամի պահեստներից

ԾԽԱԽՈՏ, ՍԹԵՐԻՔ, ԽՄԻՉՔ, ԿԱԿԱՈ-ՅՔ

ուղիղ հասցեատիրոջը՝ ծովով եւ ինքնաթիռով

ՀԱՄԱՌՈՏ

Բագրատաշենի զոհերի թիվը 14 է, նոր մանրամասներ դեռեւս չկան

Կիրակի օրը Բագրատաշենում տեղի ունեցած պայթյունի հետեւանքների վերացման աշխատանքները շարունակվում են: Նոյեմբերյանի շրջանային դատախազության ստեղծած քննչական խումբը կատարում է նախաքննություն: Ներքին գործերի նախարարության լրատվական ծառայությունը, ճշգրտելով կառավարության մամուլի ծառայության տեղեկությունները, հայտնում է, թե զոհվածների թիվը 14 է, վիրավորվածների մեջ կան նաեւ երեխաներ: 8 ծանր վիրավոր գտնվում են Նոյեմբերյանի շրջանային հիվանդանոցում, 6-ը՝ Ալավերդու, երկուսը տեղափոխվել են Երեւան: Մնացած վիրավորներն ստացել են առաջին բուժօգնություն եւ դուրս գրվել: Ընդ որում, ՆԳՆ-ն խնդրում է բոլոր նրանց, ովքեր պայթյունից ստացել են մարմնական վնասվածքներ, դիմել ՆԳՆ օպերատիվ մաս, 52-03-10 հեռախոսով: Արմենպրեսի հաղորդման համաձայն, հայտնի է դարձել նաեւ, որ տուժածներից մեկը վրացաբնակ է, 20-ը՝ Նոյեմբերյանի շրջանից, 16-ը՝ Ալավերդուց եւ 3-ը՝ Իջեւանից: Մինչդեռ մեզ հայտնի էր դարձել, որ տուժածների մեջ կան վրացաբնակ ադրբեջանցիներ:

Փախստականները վերադառնում են Մարտակերտ

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 6 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ: Հայաստանում եւ ԱՊՀ տարբեր երկրներում, մասնավորապես Ստավրոպոլի եւ Կրասնոդարի երկրամասերում ապաստան գտած մարտակերտցի փախստականները շարունակում են վերադառնալ ադրբեջանական ագրեսիայի հետեւանքով շրջանի դատարկված բնակավայրերը: Ինչպես տեղեկացրեց տեղահանված քաղաքացիների մարդասիրական օգնության հարցերով ԼՂՀ պետական հանձնաժողովի պետ Լեւոն Ղուլյանը, այսօրվա դրությամբ Մարտակերտի շրջանում ապրում են 18 հազար 800 բնակիչ: Բոլոր սոցիալական նպաստները եւ մարդասիրական օգնությունը նրանք ստանում են միայն Մարտակերտի շրջանում: Եւս 4,5 հազար մարտակերտցիներ այսօր բնակվում են Ստեփանակերտում եւ Շուշիում, եւ պատրաստվում են մոտ ժամանակներս մեկնել ծննդավայր: Դրան զուգընթաց, Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի շինարարների ուժերով շրջանում վերականգնվում են հրթիռահրետակոծությունների հետեւանքով ավերված բնակավայրերը եւ ժողտնտեսության օբյեկտները:

Արտակարգ իրավիճակներին նվիրված բանակցություններ Մոսկվայում

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԿ: Հայաստանի աղբյուրներից ստացված տեղեկությունների համաձայն, այսօր Մոսկվայում անցկացվում են Ռուսաստանի, Հայաստանի եւ Վրաստանի արտակարգ իրավիճակների նախարարությունների ներկայացուցիչների բանակցություններ Աբխազիայի եւ Վրաստանի տարածքով երկաթգծով փոխադրվող բեռների անվտանգության ու անվթարության ապահովման հարցերի շուրջը: Ինչպես հայտնի է, վրաց-աբխազական պատերազմի ընթացքում խաթարվեց Օչամչիրից (Աբխազիա) մինչեւ Վրաստանի սահմանն ընկած երկաթգծի հատվածը: Երկաթուղայինների հաշվարկների համաձայն, վնասված ուղեմասի վերականգնման համար կպահանջվի 52 միլիարդ ռուբլի: Ըստ որում, Վրաստանը եւ Աբխազիան Հայաստանին առաջարկում են կիսել ծախսերը եւ վճարել ընդհանուր ծախսերի 1/3-ը: Անշուշտ, այդ պահանջներն անընդունելի են Հայաստանի համար, որն առաջարկում է փոխարենը հատկացնել շինանյութ (մասնավորապես ցեմենտ) եւ ապահովել մասնագետներով: Տվյալ հարցը քննարկելիս որպես միջնորդ հանդես է գալիս Ռուսաստանի արտակարգ իրավիճակների նախարարությունը:

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Արարատի գործադուլավոր մանկավարժները պահանջում են աշխատավարձի բարձրացում

ԱՐԱՐԱՏ, 6 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Ինչպես զգուշացվել է նախապես, Արարատի շրջանի եւ Արարատ քաղաքի ուսումնական հաստատություններում սկսվեց մանկավարժների գործադուլը: Ստեղծվել է գործադուլային կոմիտե, որին աջակցում են շրջանի դպրոցների մեծ մասը: Ուսուցիչների ներկայացրած պահանջները վերաբերում են ինչպես սոցիալական, այնպես էլ իրավական դրույթներին: Կրթական հաստատություններում ներգրավված շուրջ 3600 աշխատողների անունից գործադուլավորները պահանջում են աշխատավարձի բարձրացում, ամենամսյա սննդի կտրոնային սիստեմի կիրառում, հանրակրթական ծախսերին դասագրքերով, ծրագրերով, ուղեցույցներով եւ գրենական պիտույքներով ապահովում, դպրոցների կանոնադրության հաստատում, ինչպես նաեւ ժողկրթության մասին օրենքի ընդունում:

Մանկավարժների շահերը պաշտպանող լուսաշխի արհմիության շրջանային խորհուրդը պատրաստակամություն է հայտնել նրանց պահանջները ներկայացնել արհմիության հանրապետական խորհրդին, որի նախագահ Գ. Նանճապանյանը համաձայնել է հանդիպել եւ լսել գործադուլավորներին:

Մանկավարժների հետ շրջանային ժողկրթբաժնում հանդիպում ունեցան նաեւ տեղական իշխանությունների ներկայացուցիչները: Բացատրելով, որ ներկայացրած խնդիրների լուծումը վեր է իրենց իրավասություններից, նրանք խոստացան առաջ քաշված հարցերը ներկայացնել կառավարության քննարկմանը:

Առայժմ գործադուլի շարունակման ժամկետների մասին հստակ հայտարարություն չի արվել: Միեւնույն ժամանակ նրանց են միանում նաեւ դպրոցները: Այսպես սկսվեց նոր ուսումնական տարին Արարատցի 15 հազար դպրոցականների համար:

ՀՅ. ԿՈՎԿԱՍ

Արյունոտ հոբելյան Չեչնիայում

Ռուսական բանակը պատրաստ է միջամտելու

ԳՐՈԶՆԻ, 6 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր Գրոզնիում կայացած հանդիսությունները Չեչնիայի անկախության եռամյա հոբելյանի կապակցությամբ մռայլված էին նախօրյակին կայացած արյունալի բախումով: Ժամանակավոր խորհրդի ջոկատներով Արգուն քաղաքի շրջանում տեղի ունեցած զինված ընդհարման հետեւանքով երկու կողմերն էլ բազմաթիվ զոհեր են տվել: Հաղորդվում է, որ Ռուսլան Լաբազանովի ջոկատից սպանվել են 15 մարդ, իսկ Ջոխար Դուդաեւի կողմնակիցներից մինչեւ 50 մարդ: Դուդաեւին հավատարիմ զորքերը վերախմբավորում են ուժերը ընդդիմության դեմ հետագա մարտական գործողություններ մղելու համար:

Միեւնույն ժամանակ, ինչպես ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ին հայտարարեց Չեչնիայի լրատվության ու մամուլի բաժնի ղեկավար Մովլադի Ուդուգովը. «Հանրապետության ՆԳՆ-ն գործողություն իրականացրեց Արգուն քաղաքում Ռուսլան Լաբազանովի եւ Բեկ Բասխանովի խմբավորումները մեկուսացնելու համար»:

Չեչենպրես գործակալության հաղորդման համաձայն, Արգուն քաղաքի մոտ անցկացված գործողության ընթացքում կալանվել են ընդդիմության 52 կողմնակիցներ, ոչնչացվել է երեք զրահամեքենա եւ գրավվել երկու տանկ:

Չեչնիայում տեղի ունեցող արյունահեղությունը լուրջ մտահոգություն է հարուցել Մոսկվայում: Ռուսաստանի բանակը ամենալուրջ միջոցներն է ձեռնարկել Չեչնիայում կացության կտրուկ սրվելու առնչությամբ, երկուշաբթի օրը հայտարարեց Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար Պավել Գրաչովը: Նա ընդգծեց, որ բանակը «ամենեւին չի մասնակցում» քաղաքացիական կռիվներին, որոնք Չեչնիայում սկսվեցին, իր կարծիքով, հանրապետության ներկայիս ղեկավարության մեղքով:

ԹՈՒՐՔԻԱ

Մարդու կյանքի իրավունքը վտանգված

ԱՆԿԱՐԱ, 6 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Մարդու իրավունքների պաշտպանության Թուրքիայի ընկերակցության նախագահ Աքին Բիրդալը հայտարարել է, որ Թանսու Չիլլերի հռչակած նոր տնտեսական քաղաքականությունը վկայում է, որ շարունակվելու են զանգվածային ճնշումները պետության ներսում: Նա ասել է, որ այն ուղղակի հարվածում է մարդու կյանքի իրավունքի վրա: Բիրդալը մարդու իրավունքների ոտնահարման դեպքերի մի երկար ցուցակ է տրամադրել ֆրանսիական հանդեսներից մեկին, որ ընդգծվում է, որ գնալով ավելի շատ մարդիկ են ձերբակալվում առանց որեւէ պատճառի, իսկ գյուղերից ու հրատարակչություններից գանձվող հարկերը հասել են այնպիսի աղետալի չափերի, որ ընդունված չեն որեւէ այլ երկրում: Այլ երկրների վերաբերմունքը Թուրքիայում մարդու իրավունքների ոտնահարման փաստերին Բիրդալը որակել է ոչ անկեղծ: Որպես օրինակ է բերել Գերմանիան, որ նախ էմբարգո հայտարարեց Թուրքիային մեղադրելով նրան իր տրամադրած զինտեխնիկան քրդերի դեմ օգտագործելու համար, սակայն երկու ամիս անց առանց լուրջ պատճառների վերացրեց այդ սահմանափակումը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Աֆղանստանում մոջահեդների մարտերը վերսկսվեցին

ԴԵԼԻ, 6 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մի քանի շաբաթվա հարաբերական անդորրից հետո Քաբուլից արեւելք վերսկսվեցին մոջահեդների հակամարտ խմբավորումների մարտերը: Այստեղ հայտնի դարձավ, որ այսօր առավոտյան Գուլբեդին Հեքմաթիարի Աֆղանստանի իսլամական կուսակցության կազմավորումները գրոհել են նախագահ Ռաբանիի զորքերի դիրքերը: Նրանց գրոհը հետ մղելով, նախագահին հավատարիմ ջոկատները հուժկու հրետակոծությունից հետո անցել են հակահարձակման եւ մի քանի կիլոմետր խորացել հակառակորդի դիրքերում: Կողմերի կորուստների վերաբերյալ առայժմ տվյալներ չկան: Այսօր Աֆղանստանի իսլամական կուսակցության կազմավորումները նաեւ վերսկսել են Քաբուլի բնակելի թաղամասերի հրթիռակոծությունը:

Իսրայելը հեռանում է Գոլանի բարձունքներից

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 6 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Իսրայելի պաշտպանության նախկին նախարար Շարոնը հայտարարել է, որ Իսրայելն ու Սիրիան արդեն մշակել են խաղաղության համաձայնագիրը, որ ներառում է Իսրայելի հեռացումը Գոլանի բարձունքներից: Ըստ նրա, քննարկման կարիք են զգում միայն մի քանի աննշան հարցեր՝ մասնավորապես գործընթացի տեւողությունը: Իսրայելը, ըստ նրա, ծրագրում է լքել այդ ռազմավարական կարեւոր բարձունքները հինգ տարվա ընթացքում, իսկ Սիրիան պահանջում է հեռացումն ավարտել երեք տարում:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

JMZ-ի նախագահն անհետացել է

Պետությունը պատասխանատու չէ «կորուսյալ» գումարների համար

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ, ՍՆԱՐԿ: JMZ ընկերության հայտնի գովազդի վերջին մեջ մեզ հետ մնալու կոչերն ակներեւաբար անպատասխան են մնալու: Հավաստի «աղբյուրները» տեղեկացնում են, որ JMZ-ի տնօրեն Գուրգեն Զաքոյանն օրերս «հավաքել է ընկերության փողերը» եւ տիկնոջ հետ «փախել հայրե...» անհայտ է թե ուր: Հաշվի առնելով, որ անհայտ ուղղությամբ է գնացել նաեւ տարադրամի մի զգալի քանակություն (ըստ մեր տվյալների, որոշ անհատների ներդրած գումարի չափը անցնում է 50 հազար դոլարի սահմանը) փորձեցինք պարզել, թե դա ինչ հետեւանքներ ազդեցություն կարող է ունենալ տարադրամային շուկայում առկա գործընթացների վրա: Եւ ՀՀ կենտրոնական բանկում, եւ Երեւանի բորսայում հավաստիացրին, որ բացի JMZ-ում ներդրումներ ունեցող քաղաքացիներից, ուրիշ ոչ մեկի վրա այս միջադեպը որեւէ կերպ չի կարող ազդել: Ինչ մնում է ներդրումներ ունեցողներին, ապա, ըստ ամենայնի, պետությունն ուղղակի պատասխանատվություն չի կրելու «կորսյալ» գումարների վերադարձի համար: Մյուս կողմից, [illegible] MMM-ի օրինակով, ամենայն հավանականությամբ, առաջիկա մեկ-երկու ամիսներին շարունակվելու է JMZ-ի հեռուստատեսային գովազդաշարի ցուցադրումը, քանզի դրա համար վճարված է նախապես, իսկ Հայաստանի Հանրապետությունում ոչ միայն հեռուստագովազդի, այլեւ հեռուստատեսության մասին ընդհանրապես, օրենք գոյություն չունի:

Հայաստանում լայնորեն հայտնի JMZ ֆիրմայի ավանդատուները, իրենց խնայողությունների ճակատագրից անհանգստացած, այսօր հավաքվել էին Հայաստանի ժողովրդական կայքերի ընկերության շենքում, որտեղ գտնվում է դրա գրասենյակը: Կրկին այնտեղ բողոքեցին, որ կարգուկանոնի ապահովման համար ոստիկաններ եկան:

ՀՀ կենտրոնական բանկում JMZ-ի ստացած պաշտոնական կարգավիճակը գրավատունն է: Ֆիրման տոկոսով մուրհակներ էր տալիս եւ նրանց գովազդման շնորհիվ կարողացել էր զգալի միջոցներ ստանալ: Ըստ լուրերի, այն ունի շուրջ 20 հազար ավանդատու:

«Հայաստանի ագրեսիայի» հարցը Իսլամական կոնֆերանսո՞ւմ

Միջազգային կանադական ռադիոյի հաղորդման համաձայն, այսօր, սեպտեմբերի 7-ին, Իսլամաբադում իր աշխատանքները սկսում է Իսլամական կոնֆերանսի կազմակերպությունը: Տակավին անհայտ է, թե քանի երկիր է ուղարկելու իր պատվիրակներին այդ նստաշրջանին: Կազմակերպությունն ընդգրկում է 51 երկիր: Կոնֆերանսը [illegible] աշխարհի թեժ կետերի նկատմամբ:

Իսլամական կոնֆերանսի մասնակից երկրների արտգործնախարարների 7-րդ արտակարգ խորհրդաժողովին կմասնակցի նաեւ Ադրբեջանի փոխարտգործնախարար Արազ Ազիմովը: Ըստ Ադրբեջանի ԱԳՆ հաղորդագրության, այդ երկրի [illegible] «Հայաստանի ագրեսիայի» հարցը:

ՓԱՍՏ, ՏՏ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ԻՐԱՎՈՒՆՔ

Դատախազությունը խուսափում է տեղեկություն տալ

ՀՀ դատախազությունը արդեն մեկ ամսից ավել է (հուլիսի 26-ից), ինչ չի պատասխանում «Նոյյան տապան» գործակալության առաջադրած երկու հարցերին: Պատճառաբանությունները ամենատարբեր են՝ սկսած ֆինանսական վարչության պետ տ. Վոլոդյա Գրիգորյանի զբաղվածությունից եւ վերջացրած նրանով, որ պատասխանը պատրաստ է, բայց հնար չկա մեքենագրելու համար: Հարցերը հետեւյալն են.

1. Հունիսի 28-ին «Արմենպրես» լրատվական գործակալության կողմից տարածվել է Ձեզ ուղղված ազգային անվտանգության գծով ՀՀ նախագահի գլխավոր խորհրդականի նախկին առաջին տեղակալ, ներկայումս ԱԱՊՎ ֆինանսական մեկուսարանում գտնվող Վահան Ավագյանի բողոք-դիմումը, որում նա հայտարարում է, որ համաձայնություն չի տվել «Երկիր» թերթում «Լրտեսական կրքեր ըստ Դավիթի» հոդվածի հրապարակմանը եւ խնդրում է Ձեզ հայտնաբերել եւ պատժել այդ հրապարակման մեղավորներին: Ինչպիսի գործողություններ են ձեռնարկվել Հայաստանի դատախազության կողմից Վահան Ավագյանի բողոք-դիմումի կապակցությամբ:

2. «Կոմսոմոլսկայա պրավդա» թերթին տված հարցազրույցում ՀՀ ՆԳ նախարար Վանո Սիրադեղյանը նշել է, որ իր հրապարակած մեղադրանքների հիման վրա դատախազության կողմից հարուցվել է յոթ քրեական գործ: Խնդրում ենք հայտնել՝ ի՞նչ գործեր են դրանք:

Գործակալության համար միանգամայն բավարար կարող էր լինել նաեւ պատասխան տալուց հրաժարվելը՝ համապատասխան հիմնավորումով (օրինակ՝ «հետաքննության շահերից ելնելով»): Սակայն նման պատասխան նույնպես չի ստացվել: Տասնյակ հեռախոսազանգերին ստացած խուսափողական պատասխանները հիմք են տալիս ենթադրելու, որ դատախազությունը նպատակադրվել է անվերջ ձգձգումների միջոցով խույս տալ այս հարցերին որեւէ պատասխան տալուց:

Այսպիսով՝ դատախազությունը խախտում է երկու իրավական նորմ.

ա) մեկ ամսվա ընթացքում պատասխանել ստացված գանգատ-դիմումի,

բ) զանգվածային լրատվական միջոցի՝ Մամուլի օրենքով սահմանված իրավունքը՝ ստանալ լրատվություն: ՆՏ

Լ. ՂԱՐԱԲԱՂ

Արմեն Իսագուլով. «Փոխզիջումները ոչ թե ռազմի դաշտում, այլ բանակցությունների սեղանի շուրջ»

«Նոյյան տապան» գործակալության թղթակից Անահիտ Բաղդասարյանի հարցերին պատասխանում է ԼՂՀ ներքին գործերի նախարար Արմեն Իսագուլովը:

– Ի՞նչ փոփոխություններ են տեղի ունեցել ԼՂՀ ՆԳՆ-ի գործունեությունում, եւ ի՞նչ դեր է կատարում այն պետականության ամրապնդման գործում:

– Գիտակցելով ներքին գործերի մարմինների եւ ստորաբաժանումների օպերատիվ-ծառայողական գործունեության կատարելագործման անհրաժեշտության կարեւորությունը հանրապետության նախարարության ղեկավարության կողմից կատարվել են կառուցվածքային մի շարք վերափոխումներ: Ուժեղացվում է տեղերում միլիցիայի մարմինների գործնական օգնության ցուցաբերման հսկողության աշխատանքը, եւ մի շարք այլ միջոցառումներ, որոնք թույլ կտան առավել արդյունավետ լուծել հանցագործությունների նախազգուշացման եւ կանխման, դրանք ժամանակին բացահայտելու եւ հանցագործներին փնտրելու միլիցիայի բարդ խնդիրները:

Վերջին երեք տարիների ընթացքում հանցավորության վիճակի վերլուծությունը վկայում է դրա ոչ զգալի աճի մասին: Ազգային-ազատագրական շարժման սկզբից, այսինքն, 1988 թվականից, հանցագործությունների թիվը կտրուկ աճել է, նվազել է բացահայտելիությունը, քանի որ պատերազմական իրավիճակը գործնականում եղել է անվերահսկելի: Հանրապետության օպերատիվ իրադրության, եւ մասնավորապես, հանցավորության կապակցությամբ ռազմական դրություն մտցնելու իրավիճակի վրա դրականորեն են ազդել կայուն բանակի կազմավորումը, զենքի նկատմամբ վերահսկողության ուժեղացումը: Կազմակերպված է զինկոմիսարիատի հետ միլիցիայի սիստեմատիկ պարեկում, ակտիվ պայքար է տարվում զինված ոչ ջոկատային խմբերի դեմ, բնակչությունից առգրավվել է անօրինական կերպով պահվող մեծ թվով հրազեն, զինամթերք եւ պայթուցիկ նյութ: Հայտնաբերվել եւ ոչնչացվել են թմրանյութ պարունակող բույսերի ցանքատարածքներ: Մեծ դեր է խաղացել նաեւ վարչական օրենսդրության արդյունավետ կիրառումը:

Ներքին գործերի մարմինների գործունեության ակտիվացման մասին վկայում է հանցագործությունների բացահայտելիության նշանակալի լավացումը: Եթե 1992 թվականին այն կազմում էր 29,2 տոկոս, ապա ընթացիկ տարում հասել է 68 տոկոսի: ՆԳ մարմինների գործունեության մեջ ձեռք բերված հաջողությունների շարքում շարունակում են տեղ գտնել թերություններ եւ բացթողումներ, որոնք մեզ լավ հայտնի են, եւ մենք միջոցառումներ ենք ձեռնարկում դրանք վերացնելու ուղղությամբ, սակայն կան նաեւ օբյեկտիվ շատ պատճառներ. ավելի քան 60 տոկոսով հաստիքների թերհամալրվածությունը, տրանսպորտի, հատուկ տեխնիկայի, կապի միջոցների անբավարար քանակությունը, ռազմական գործողություններում ՆԳՆ անձնակազմի մասնակցությունը: Ընդհանուր առմամբ, դա բացասաբար է ազդում ներքին գործերի մարմինների օպերատիվ-ծառայողական ողջ գործունեության արդյունավետության վրա:

– Ինչպիսի՞ կապեր են հաստատվել ԼՂՀ ՆԳՆ-ի եւ այլ հանրապետությունների ներքին գործերի նախարարությունների միջեւ:

– Մեր ՆԳՆ-ը առավել սերտ կապ է պահպանում Հայաստանի ՆԳՆ-ի հետ, որի կողմից ցուցաբերվում է նշանակալի նյութա-տեխնիկական օգնություն: Նախապատրաստվել է ԼՂՀ ներքին գործերի նախարարության եւ Ռուսաստանի Հանրապետության ՆԳՆ-ի միջեւ հանցավորության դեմ պայքարի ոլորտում համագործակցելու վերաբերյալ պայմանագրի նախագիծը:

– Չորս ամիս շարունակվող հրադադարը ուրախալի է, սակայն չի լուծում հանրապետության կարգավիճակի հարցը: Ձեր կարծիքով, ե՞րբ ժամանակ կպահանջվի Ղարաբաղի կարգավիճակի եւ անկախության լուծման համար:

– Անհրաժեշտ է հրադադարի ամրապնդման մեխանիզմների շուրջ լուրջ աշխատանք կատարել, որպեսզի բացառվի ռազմական գործողությունների վերսկսման հնարավորությունը: Այսօր ԼՂՀ ղեկավարության ջանքերն ուղղված են այս խնդրի լուծմանը: Ինչ վերաբերում է կարգավիճակի հարցին, ապա այստեղ, ցավոք, շատ տարաձայնություններ կան: Հակամարտության կողմերը՝ Ադրբեջանն ու Լեռնային Ղարաբաղը լրիվ հակառակ կարծիք ունեն, սակայն բոլոր դեպքերում ավելի լավ է փոխզիջումներ փնտրել ոչ թե ռազմի դաշտում, այլ բանակցությունների սեղանի շուրջ:

■ ***Իրավապահ մարմինները խորհրդակցում են նաեւ Ղարաբաղում:*** *«Փաստ»-ի սեփական թղթակիցը Ստեփանակերտից տեղեկացնում է, որ սեպտեմբերի 5-ին Գերագույն խորհրդում ԼՂՀ ԳԽ նախագահի պաշտոնակատար Կարեն Բաբուրյանն ու ՊՊԿ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը խորհրդակցություն են անցկացրել բոլոր իրավապահ մարմինների ղեկավարների մասնակցությամբ: Այստեղ քննարկվել են հանրապետությունում առկա քրեածին իրավիճակը, ինչպես նաեւ իրավապահ մարմինների խնդիրները իրավակարգի, օրինականության եւ բնակչության անվտանգության ապահովման գործում:*

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Զգալի աջակցություն ոչ պետականներին

Երեկ հանդիսավոր պայմաններում բացվեց Ամերիկայի Հայկական համագումարի հասարակական կազմակերպությունների ուսուցման եւ տեղեկատվական միջոցների կենտրոնը, որի հիմնական նպատակը՝ կլինի օգնել Հայաստանում գործող ոչ կառավարական կազմակերպություններին, նրանց տալով ուսուցման եւ տեխնիկական օժանդակության հնարավորություն, որպեսզի վերջիններս ավելի արդյունավետ մասնակցություն ունենան մեր հանրապետության կարճաժամկետ եւ երկարաժամկետ ծրագրերի իրականացմանը: Ինչպես հայտնեց կենտրոնի տնօրեն Արփի Վարդանյանը, առայժմ նախապատրաստված է շաբաթյա ուսուցման ծրագիր, որի առաջին դասավանդումը կտեւի սեպտեմբերի 6-ից նոյեմբերի 11-ը, այնուհետեւ կլինեն նմանատիպ եւս երկու ծրագրեր, որոնք կիրականացվեն 1995 թ. ընթացքում: Դասընթացներին կմասնակցեն 15 տեղական հասարակական կազմակերպություններից լիազորված ուսանողներ, որոնց ընտրությունը կատարել է հասարակական կազմակերպությունների կենտրոնի խորհրդականների հանձնախումբը, կազմված Փրկեք երեխաներին, USAID եւ այլ կազմակերպությունների անդամներից, ինչպես նաեւ ԱՄՆ դեսպանատնից:

Այս երեք տարվա ծրագրերի առաջին տարվա ֆինանսավորումն ապահովել է ԱՄՆ-ի միջազգային զարգացման գործակալությունը: Ակնկալիքներ կան, որ երրորդ տարվա վերջում կենտրոնը կկառավարի տեղական հայկական հասարակական կազմակերպությունների համայնքը: Արփի Վարդանյանի ասելով, կարեւորն այն է, որ այդ կազմակերպություններում աշխատող տեղացի հայերը սովորեն այն բոլոր նրբությունները, որոնք անհրաժեշտ են արեւմտյան ֆիրմաների հետ որեւէ գործարք կամ կապ հաստատելու պարագայում: Մասնավորապես կուսուցանվի պլանավորում, ֆինանսավորում, ծրագրի եւ անձնակազմի կառավարում, բյուջե, տեղեկատվություն եւ հետազոտություն, հաղորդակցություն եւ հասարակական հարաբերություններ, անհատների եւ կազմակերպությունների ուսուցում, սոցիալական հարցեր: Կենտրոնի ուսուցանող Պերրա Ուայլդը, որ 20 տարվա նման աշխատանքի փորձ ունի, մեծ ուրախությամբ եկել է Հայաստան, որպեսզի գոնե մի փոքր օգնություն ցույց տա հայ մասնագետներին: Ի դեպ, Պերրա Ուայլդը ոչ միայն ինքը կկարդա դասախոսություններ, այլեւ Հայաստան կհրավիրի տարբեր հմուտ մասնակիցների, որոնք հանդես կգան անհատական դասախոսություններով: Ա. Հ.

ԳՅՈՒՄՐԻ

Ու՞մ են ծառայում փոխանակման կետերը

Վերջապես Գյումրիում, ակնհայտ տեսնելու բավականին ուշացումով, բացվել են տարադրամի փոխանակման զգալի թվով կետեր, որոնց անշուշտ կարեւոր դեր է վերապահված այստեղ ազգային դրամի շրջանառության ակտիվացման եւ նրա կուրսի կայունացման, սեւ շուկայի բացառման ու մենաշնորհին վերջ տալու ուղղությամբ: Ինչպե՞ս են նրանք կատարում իրենց առջեւ դրված խնդիրը. այս հարցի պատասխանը պարզելու նպատակով վերջին օրերին փորձ արեցինք [illegible] ծանոթանալու փոխանակման առանձին կետերի աշխատանքին, իսկ սեպտեմբերի 1-ին այցելեցինք քաղաքի կենտրոնական հատվածում գտնվող եւ, ինչպես պարզվեց, բոլոր Հայէկոնոմբանկի տեղի մասնաճյուղին կամ Արդշինբանկին պատկանող շուրջ մեկ տասնյակ կետեր՝ փորձելով որպես սովորական հաճախորդ փոխանակել 5-10 հազար ռուսական ռուբլի: Այդ օրերին սեւ շուկայում հազար ռուբլին գնվում էր 170, վաճառվում 180 դրամով:

Ինչպես բազմաթիվ օրերի կատարած դիտարկումների ժամանակ, այդ օրն էլ, առավոտյան ժամը 10-ից հետո, մեզ չհաջողվեց բաց տեսնել [illegible] գտնվող Հայէկոնոմբանկի թիվ 19 փոխանակման կետը: Ի տարբերություն սրա, Արդշինբանկի թիվ 68 կետը, ինչպես միշտ, բաց էր, սակայն, [illegible], այստեղի ցուցանակին նշված չէին տարադրամների օրվա փոխանակային արժեքները: Չպատասխանելով այդ մասին դիտողությանը, կետի աշխատակիցը մեր առաջարկած գումարը սկսեց հաշվարկել... շուկայի փոխարժեքով, ինչին բնականաբար չհամաձայնեցինք: Նույն բանկի մեկ այլ՝ գուլպայի ֆաբրիկայի շենքում գտնվող կետում նշված էր. գնում 175, վաճառք 180 դրամ: Այստեղ այցելում էինք չորրորդ օրն անընդմեջ: Նախորդ երեք օրերին, երբ 1000 ռուբլին գնվում էր 180 դրամով, այստեղ հաջողության չէինք հասել, ամեն անգամ պատասխանում էին, թե դրամ չունեն: Այս անգամ այնուամենայնիվ հաջողվեց փոխանակել, բայց 10-ի փոխարեն միայն 5 հազարը: Թերեւս կարելի էր մյուս 5 հազարը փոխանակել Արդշինբանկի մեկ այլ՝ «Հույս» կազմակերպության շենքի դիմաց գտնվող խանութ-բանկի կետում, սակայն, ինչպես պարզվեց, դա էլ անհույս բան էր: Այստեղ էլ առաջին, թե գնման եւ վաճառքի գինը համապատասխանաբար սահմանված է 170 եւ 185 դրամ: Իսկ գնացուցակային ոչինչ նշված չէր... Այսպիսով, նույն բանկի երեք տարբեր կետերում տարբեր գին առաջարկեցին: Եզրակացությունը թողնենք համապատասխան բանկային եւ ֆինանսական ղեկավարներին: Էկոնոմբանկի թիվ 17 կետում փոխանակման կուրսը նշված էր (172-180), եւ փոխանակման համար դրամ էլ կար: Արագած փողոցի մի վագոն-տնակում էր մյուս փոխանակման կետը, որի ցուցանակին գրված չէր, թե ում է պատկանում, եւ չկար գնացուցակ: Մի՞թե կարող էր նման կետը վստահություն ներշնչել հաճախորդին: Էկոնոմբանկի կայարանամերձ շուկայում գտնվող տնակ-կետը ժամը 12-ին փակ էր, եւ գանձապահն էլ չկար: Եւ այսպես շարունակ:

Թողնենք ծանրությունից խոր հետեւություններ չենք ուզում անել: Եւ այնուամենայնիվ, տարադրամի փոխանակման Գյումրիի կետերը հիշեցրին [illegible]: Ուստի գերադասեցինք մնացած 5 հազար ռուբլին փոխանակել... սեւ շուկայում:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

■ ***Լեւոն Զուրաբյանը դատապարտում է «Գոլոս Արմենիի» դեմ բռնարարքը:*** *«Ես ափսոսանք եմ հայտնում «Գոլոս Արմենիի» թերթի խմբագրությունում տեղի ունեցած միջադեպի կապակցությամբ եւ դատապարտելի եմ համարում նման բռնարարքները: Կոչ եմ անում իրավապահ մարմիններին գտնել եւ պատժել հանցագործներին, ինչպես նաեւ [illegible] համար օգտագործելու [illegible]», սեպտեմբերի 1-ի երեկոյան, Երեւանում հրապարակվող այդ թերթի խմբագրության վրա անհայտ անձանց կողմից կատարված հարձակման կապակցությամբ երեկ մեր թղթակցին հայտարարեց ՀՀ նախագահի մամուլի քարտուղար Լեւոն Զուրաբյանը:*

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ

Բյուջետայիններին 30 % հավելում

Սեպտեմբերի 5-ին ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը ստորագրել է մի հրամանագիր, որով, սկսած սեպտեմբերի 1-ից, սահմանվել է 30 տոկոս հավելում բոլոր բյուջետային հիմնարկների աշխատողներին, բացի պաշտպանության նախարարության կենտրոնական ապարատի, նրա համակարգի զինծառայողների, ներքին գործերի նախարարության ներքին զորքերի եւ ազգային անվտանգության պետական վարչության քաղաքացիական պաշտպանության շտաբի զորամասի զինծառայողների պայմանագրային դրույքաչափերից, որոնց աշխատավարձերը բարձրացվել էին ավելի վաղ՝ հուլիսի 14-ին: Նույն չափի՝ 30 տոկոս հավելում է նշանակվել կառավարության կողմից սահմանված բոլոր տեսակի լրացուցիչ վարձատրություններին, պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ուսանողների, միջնակարգ մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների սովորողների, 10 ամսից պակաս ուսուցման տեւողությամբ պրոֆեսիոնալ-տեխնիկական ուսումնարանների սովորողների, ասպիրանտների եւ դոկտորների կրթաթոշակներին, ինչպես նաեւ երեխայի ծննդյան կապակցությամբ տրվող միանվագ նպաստին եւ գործազրկության նպաստներին:

ՆԲ. Մինչեւ այս հավելումը բյուջետային հիմնարկների աշխատողների միջին աշխատավարձը հավասար էր մոտ 850 դրամի (մոտ 2,4 դոլար):

Մեկ տարում 1,3 անգամ ավելի գործազուրկ

ՀՀ վիճակագրությունը, վկայակոչելով ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական ապահովության նախարարության տվյալները, հաղորդում է, որ 1994 թ. օգոստոսի 1-ի դրությամբ աշխատանքի տեղավորման հարցերով վերջինիս են դիմել եւ հաշվառման վերցվել 124,5 հազ. մարդ: Գործազուրկի կարգավիճակ են ստացել 112,8 հազ.-ը, որոնցից 68,7-ը կանայք են: Գործազուրկների թվաքանակը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի նկատմամբ ավելացել է 1,3 անգամ: Նպաստառու գործազուրկների թիվը կազմել է 17,4 հազ. մարդ, գործազրկության նպաստի միջին չափը 211,4 դրամ է: ՆՏ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ «Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7 8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր [illegible] ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրէն ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
[illegible]
Apple Macintosh համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st., Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՇՐՋԱՆ ԱՊՀ

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Կազակների գործոնը Հյուսիսային Կովկասում

Հյուսիսային Կովկասի բազմաթիվ ժողովուրդների մեջ (իսկ դրանց թիվը մոտ 50 է) բացառիկ կարեւոր դեր են խաղում կազակները: Այդ շրջանում հայտնվելով դեռ 17-րդ դարի սկզբներին, կազակներն ըստ էության մինչեւ օրս մնում են այն առաջապահ ուժերից, որոնց միջոցով Ռուսաստանն իրականացնում է իր շահերը ոչ միայն Հյուսիսային Կովկասում, այլեւ Անդրկովկասում:

ԽՍՀՄ-ի փլուզումից հետո վերջին տարիների իրադարձությունները կազակների գործոնը շրջանի քաղաքական անցուդարձերում դրեցին առաջին տեղերից մեկում: Կազակների շարժման ակտիվացումը ոչ միայն «բրերի ճռճում» է, այլեւ հուժկու քաղաքական գործոն: Կազակներն ավանդաբար իրենց զգում են «ազատ»: Եւ դա պատահական չէ: Հյուսիսային Կովկասի կազակների շարժումը եռանդագին մասնակցել է Աբխազիայում Լեռնցի ժողովուրդների համադաշնության ռազմական ձեռնարկումներին, ընդսմին կատարելով որոշակի դեր: Ռուսաստանը հիանալի հասկանում էր, որ եթե ինքը վերահսկողության տակ չառնի Կովկասի ժողովուրդների համադաշնության ռազմականացված կազմավորումների բոլոր գործողությունները, որի ղեկավարն այն ժամանակ Չեչնիան էր Ջոհար Դուդաեւի գլխավորությամբ, ապա Հյուսիսային Կովկասի իրադրությունը կարող է դուրս գալ հսկողությունից, եւ այդ ժամանակ կկատարվեն այն կանխատեսումները, թե շուտով Հյուսիսային Կովկասում ի հայտ է գալու նոր պետական կազմավորում:

Տարածաշրջանի բոլոր թեժ կետերին Համադաշնության ստորաբաժանումների մասնակցությունը (լեզգիական հարց, վրաց-օսական, ինգուշական, վրաց-աբխազական հակամարտություններ) վկայում էր այն մասին, որ Կովկասում Ռուսաստանի քաղաքական գործիչները պետք է արտակարգ միջոցներ ձեռնարկեն եւ մասնակցեն այդ Համադաշնությանը: Դա հարկավոր էր անել, քանզի Կովկասի ժողովուրդների շահերը պաշտպանող Համադաշնությունը, իհարկե, ստանում էր փոքր ժողովուրդների պաշտպանի քաղաքական նկարագիր: Արդեն Հարավային Օսիայի 1992 թ. դեպքերի ժամանակ Համադաշնության կազմի մեջ մտան նաեւ Հյուսիսային Կովկասի կազակների հատընտիր ստեղծված ստորաբաժանումները: Ռուսաստանի ղեկավարները դրան նայում էին շատ «բարյացակամ» կերպով: Համենայն դեպս, մամուլի հաղորդումների համաձայն, Սերգեյ Շախրայի մոտ ընդունելության եկած Համադաշնության պատվիրակները «մերժում» չստացան, բայց փոխարենն իրենց «հարուստացրին» նրանով, որ հարկավոր է Համադաշնության շարքերը համալրել նաեւ ուրիշ ժողովուրդներով, մասնավորապես ռուսներով (12 միլիոն) եւ ուկրաինացիներով (300 հազար): Հենց այդպես կազակները հայտնվեցին Համադաշնության կազմում եւ դարձան շրջանում Ռուսաստանի շահերի պաշտպանության հիմնական երաշխավորները: Այժմ կազակների շարժումն առավել կազմակերպված է, ունի իր կազմակերպական կառույցները եւ առավել կառավարելի է: Ստեղծված են Թերեքի կազակների օկրուգի կառույցներ, որի կենտրոնը գտնվում է Նալչիկում: Այդ օկրուգի ստորաբաժանումները նույնիսկ Հյուսիսային Օսիայի ղեկավարությանն առաջարկեցին իրենց հանձնարարել այդ հանրապետության սահմանների պաշտպանությունը: Ռուսաստանի ղեկավարության տեսակետից կազակները կայունացնող դեր են խաղում նաեւ օս-ինգուշական հակամարտության արտակարգ դրության գոտում:

Կազակների ստորաբաժանումները սկսել են հսկայական դեր խաղալ խռովարար Չեչնիայի հետ առկա սահմանների պաշտպանության գործում: Չեչնիայում սկսված բախումների առաջին իսկ օրերին այդ հանրապետության սահմանին մոտեցան կազակների ջոկատներ:

Ինչ վերաբերում է կազակների ջոկատների ղեկավարների հետ տեղական իշխանությունների փոխգործողությանը, այս առումով ամեն ինչ չէ, որ հարթ է ընթանում: Ոգեւորվելով այն բանից, որ իրենց օգնությամբ գործունեությունից շատ բան է կախված, կազակներն անչափ հեռուն «գնացին», եւ Չեչնիայի սահմանի մոտ պաշտպանական դիրքեր գրավելուց հետո, Ստավրոպոլի երկրամասում հայտարարեցին արտակարգ դրություն, որի համար որեւէ իրավունք չունեին: Նախքան այդ կազակների շարժման ճնշմամբ Կրասնոդարի երկրամասում մտցվել էր այցագրային ռեժիմ: Բայց կրկին վերադառնանք Չեչնիայի սահմանում տիրող իրավիճակին:

Կազակների հետ հեռանկարային բախման հավանականությունն այնքան մեծ էր, որ Հյուսիսային Կովկասի կազակական զորքի ատամաններից մեկի որդու պատանդ վերցնելուց հետո Ջոհար Դուդաեւն օգնեց գտնել 21-ամյա երիտասարդին եւ ընդամենը 300 միլիոն ռուբլու դիմաց (500-ի փոխարեն) նրան տուն վերադարձրեց: Զգալով, որ իր երկրի շուրջն օղակը սեղմվում է, Չեչնիայի նախագահ Ջոհար Դուդաեւը պաշտպանական դաշինք կնքեց եւ աննախադեպ պայմանագիր ստորագրեց Ռոստովի մարզի կազակների միության ատամանի հետ: «Դոնի մեծահզոր զորքի» եւ Չեչնիայի Հանրապետության ստորագրած բարեկամության ու համագործակցության այդ պայմանագիրը քաղաքական զգալի կապիտալ բերեց միայն Չեչնիայի նախագահ Ջոհար Դուդաեւին: Ի դեպ, Դուդաեւը նման պայմանագրեր ստորագրել է նախկինում եւ միշտ կարողացել է նվազագույնի հասցնել հանրապետության տնտեսական ու հասարակական շրջափակման ազդեցությունը, ինչպես նաեւ առեւտրական պայմանագրեր է կնքել Ստավրոպոլի ու Կրասնոդարի երկրամասերի հետ: Սակայն Դուդաեւի վերջին «մեղքումը» շրջանում շփոթություն առաջացրեց կազակների զորքերի շարքերում: Դոնի կազակների զորքի ղեկավարությանը հասցեագրված հիմնական մեղադրանքն այն էր, որ այդ քայլը բացահայտ դավաճանություն էր համարվում կազակների մյուս ջոկատների հանդեպ, որոնք շրջանում ջանադրաբար պաշտպանում են Ռուսաստանի ղեկավարության շահերը:

Այս ամբողջ «պատմությունը» ստացավ նաեւ նոր, շատ կարեւոր քաղաքական երանգ: Մենք կարող ենք որոշակիորեն ասել, որ այն բանից հետո, երբ կազակների շարժումը միակողմանիորեն արտակարգ դրություն «հաստատեց» Ստավրոպոլի երկրամասում, դրանով իսկ փոխարինելով իշխանության տեղական մարմիններին, իսկ ստորագրված պայմանագրի 19-րդ հոդվածի համաձայն «կողմերը պարտավորվում են իրենց տարածքում թույլ չտալ պայմանավորվող կողմերից մեկի դեմ պայքարելու համար նախատեսված զինված ուժերի ու կազմավորումների, զենքի, զինամթերքի, ռազմահանդերձանքի առկայություն, ինչպես նաեւ իրենց տարածքով դրանց փոխադրում», պարզ դարձավ, որ կազակների շարժումը հավակնում է արդեն նաեւ տարածքի: Այդ «աննախադեպ» քայլին Ռոստովի մարզի իշխանություններն արձագանքեցին ուշացումով, բայց հաստատուն, դատարան հայցադիմում տալով Կոզլիցինի (Դոնի զորքի ատամանի) գործողություններն անօրինական ճանաչելու մասին:

Այսպիսով, Հյուսիսային Կովկասում Մոսկվայից կազմակերպվող ու կառավարվող կազակների շարժումն աստիճանաբար վերածվեց քաղաքական ուժի: Չնայած որոշ «բողոքումների», այս շրջանում կազակների շարժումն ակնհայտ հետեւում է եւ իրականացնում է Հյուսիսային Կովկասի խնդիրների վերաբերյալ Ռուսաստանի ղեկավարության բոլոր որոշումները:

ՌՈԶԱ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ,
Պատմագիտության թեկնածու

ՎՐԱՍՏԱՆ

Շեւարդնաձե. Ռուս խաղաղարարների առաքելությունը դրական է

ԹԲԻԼԻՍԻ, 5 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ: Այսօր իր ավանդական ռադիոհարցազրույցում Էդուարդ Շեւարդնաձեն բարձր գնահատական տվեց ԱՊՀ-ում ԱՄՆ-ի ներկայացուցիչ Մադլեն Օլբրայթի Վրաստան կատարած այցին: Նրա խոսքերով, տիկին Օլբրայթը դրականորեն է գնահատել ռուս խաղաղարարների հետ ԱՄՆ-ի գործակցությունը, միաժամանակ նշելով, որ առայժմ վաղ է խոսել հաշտարար գործողության արդյունքների մասին: «Երբ Աբխազիայում խաղաղարար ձեռնարկման արդյունքները [illegible], ապա դա պատմական նշանակություն կունենա ոչ միայն Վրաստանի, այլեւ ամբողջ աշխարհի համար», հայտարարեց Շեւարդնաձեն: Խոսելով Ժնեւի վրաց-աբխազական բանակցությունների մասին Շեւարդնաձեն նշեց, որ ստորագրված փաստաթուղթը ընդունելի է երկու կողմերի համար եւ պետք է դիտել որպես մեկ ամբողջություն:

■ *Աբխազիան ստեղծում է «տնտեսական բարենպաստման գոտի»: Սեպտեմբերի 7-ին Սուխումում աշխատանքն է սկսում Աբխազիայի ԳԽ-ի հերթական նստաշրջանը, որտեղ նախատեսվում է քննարկել օրենքներ հարկային համակարգի մասին: Նոր տնտեսական քաղաքականությամբ նախատեսվում է Աբխազիայում ստեղծել «տնտեսական բարենպաստման գոտի»:* ՍՆԱՐՔ

ՌՈՒՄԻՆԻԱ

«Մենք կորցրինք Մոլդովան»

Ռումինիայի արտաքին գործերի նախարար Տ. Մելեշկանուն, «Ռումինիա լիբերե» թերթի թղթակցի հետ կայացած հարցազրույցի ժամանակ ընդգծել է. «Մոլդովան մենք կորցրինք ոչ թե հիմա, այլ ավելի վաղ: Այն փաստը, որ ռուսներին հաջողվեց այնտեղ պահպանել իրենց դիրքերը, վկայում է, թե ինչքան կարեւոր է մարդկանց գիտակցությունը: Եթե մենք ուզում ենք հասնել միավորման, ապա պետք է հասնել այն բանին, որ մոլդովացիները գիտակցեն, որ իրենք պատկանում են Ռումինիային: Չեմ կարծում, թե Մոլդովան որպես առանձին նյութ դառնա այն բանակցությունների առարկան, որոնք նախորդել են Ռուսաստանի հետ պայմանագրի ստորագրմանը: Սակայն անվիճելի է, որ այդ խնդիրը լինելու է մեզանից յուրաքանչյուրի գլխում»: ԻՆՏԵՐՊՐԵՍ

ԱՆՑՈՒԴԱՐՁ

ԱՊՀ-ում բնակարանի ամենացածր գներն Ուզբեկստանում են

ՏԱՇՔԵՆԴ, 5 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ-ԻՄԱ ՊՐԵՍ: ԱՊՀ երկրներում բնակարանի ամենացածր գներն այսօր առկա են Ուզբեկստանում: Այսպես, Տաշքենդում երկսենյականոց բնակարանը կարելի է ձեռք բերել ընդամենը 2 հազար դոլարով, կահույքով 1 սենյականոցը՝ 1.5 հազարով: Դիտորդների կարծիքով տեղական շուկայում անշարժ գույքի պահանջարկի նկատմամբ դրա առաջարկի զգալի գերազանցումը հանրապետությունից ռուսալեզու բնակչության հարաճուն արտահոսքի հետեւանքն է:

Ռուս-ասիական բանկն սկսում է նոր գործառնություններ

ԻՐԿՈՒՏՍԿ, 5 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐՔ: Իրկուտսկի ռուս-ասիական բանկը Արեւելյան Սիբիրում առաջինը ստացավ իրավունք գործառնություններ կատարել ոսկու եւ արծաթի հետ: Համապատասխան թույլտվություն տվեց Ռուսաստանի կենտրոնական բանկը: Հիմա ռուս-ասիական բանկը կկարողանա ռուբլով գնել ու վաճառել թանկարժեք մետաղներ, ինչպես նաեւ դրանք գրավ հանձնել վարկային համաձայնագրերով: Մասնագետները նշում են, որ ռուս-ասիական բանկի միջոցների ներդրումը շրջանի ոսկու հանույթի արդյունաբերության մեջ, որի դրամն այսօր ողբալիորեն քիչ է, կամրապնդի դրա հուսալիությունն ու կայունությունը, բայց կտա հաջողությամբ մուտք գործել Ռուսաստանում ձեւավորվող ոսկու շուկա:

«Սոյուզ» ԲԸ. 150 հազ. ռուբլուց 3 մլն դոլլարի շրջանառություն

Գերմանական Էրֆուրտ քաղաքում իր առեւտրական ներկայացուցչությունը բացեց Ամուրի Կոմսոմոլսկ քաղաքի «Սոյուզ» ԲԸ-ն: Այն, առեւտրական գործարքներ կնքելուց բացի, կզբաղվի գործարար կապերի հաստատմամբ եւ ներդրումային գործարար շրջանների համար գործընկերներ փնտրելով: Բաժնետիրական ընկերությունը ներկայացուցչություններ ունի նաեւ Մոսկվայում, Սանկտ Պետերբուրգում եւ Ֆլորիդայում (ԱՄՆ): Ընդամենը մեկ տարի առաջ սկսելով իր գործունեությունը 150 հազար ռուբլի հիմնադիր կապիտալով, «Սոյուզը» կարճ ժամանակում հասավ տարեկան երեք միլիոն դոլլար շրջանառության: Սակայն, առեւտրական գործարքները չդարձան նրա գործունեության հիմնական ուղին: Ընկերությունը առաջին հերթին սկսեց մասնագիտանալ արդյունաբերական օբյեկտների շինարարության Խաբարովսկի երկրամասում: Մասնակցելով Վանինո նավահանգստի վերակառուցման իրավունքը ստանալու մրցույթին ճապոնական եւ հարավկորեական ընկերությունների հետ, «Սոյուզը» հաղթեց, զգալիորեն բարձրացնելով իր հեղինակությունը:

Ընկերության գործունեության արդյունքները շուտով զգացին նաեւ Կոմսոմոլսկի բնակիչները: Անապահով ընտանիքների, որբերի կարիքների, ինչպես նաեւ սպորտի զարգացման վրա ընկերությունը տրամադրել է 300 միլիոն ռուբլի: ԲԻԶՆԵՍ-ՏԱՍՍ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Սոցիոլոգները ուշադիր զննում են հասարակությունը

Ռուսաստանի ԳԱ սոցիոլոգիայի ինստիտուտի տվյալներով, իշխանության Ելցինի ընտրանին համեմատած Բրեժնեւի եւ Գորբաչովի ընտրանիների հետ ավելի երիտասարդ է, ավելի «գրագետ» եւ ավելի զուրկ «տեխնոկրատներից»:

Այսպես, Բրեժնեւի ընտրանու միջին տարիքը կազմում էր 56,6 տարի, Գորբաչովինը 51,2 տարի, իսկ Ելցինինը 48,5 տարի: Բարձրագույն կրթություն ունեցողները կազմում էին Բրեժնեւի ընտրանու 88,8 տոկոսը, Գորբաչովի ընտրանու 84,1 տոկոսը: Ելցինի ընտրանում բարձրագույն կրթություն ունի 97,4 տոկոսը: Գիտական կոչումներ ունեցողների քանակը Բրեժնեւի ընտրանիում 23 տոկոս, Գորբաչովի ընտրանիում 29 տոկոս, Ելցինի ընտրանիում 48,4 տոկոս:

Ըստ որում, երբ Բրեժնեւի ընտրանիում ընդամենը 7,4 տոկոս էին տնտեսագետներն ու իրավաբանները, Գորբաչովի ընտրանիում 8,8 տոկոսը, ապա Ելցինի ընտրանիում 24,1 տոկոսը:

Մասնագետները գտնում են, որ չնայած այս տարբերություններին, ըստ էության, իշխանության ընտրանու փոփոխությունները խիստ փոքր են: Հին ընտրանին միայն ձեւականորեն էր զրկված մասնավոր սեփականությունից: Այնպես որ «վերակառուցումը» ուղղակի վերածվեց իշխանությունը մասնավոր սեփականության փոխանակելու գործընթացի: Եւ ներկայումս պարզվում է, որ նոր ընտրանու իշխանությունը հին այնքան բան է ժառանգել, որ երբեմն հիշեցնում է նրա հայելային արտապատկերումը: Ռուսաստանի շատ վայրերում, ինչպես եւ նախկին խորհրդային հանրապետություններում, նախկին նոմենկլատուրային ընտրանին պահպանվել է, պարզապես վերանվանվելով կեղծ ժողովրդավարականի: Արդյունքում ծնվել է նեոնոմենկլատուրա, որը հատկապես միջին օղակներում չի տարբերվում նախկինից: Թե՛ հները, թե՛ նորերը ձեւավորվել են մենիշխանության տասնամյակների ընթացքում եւ պահպանել որոշակի հոգեբանություն, սովորույթներ, մտածողության եւ վարքագծի որոշակի կաղապարներ: Ըստ երեւույթին, եզրակացնում են սոցիոլոգները, իշխանության ընտրանու փոխարինման գործընթացը Ռուսաստանում երկարատեւ կլինի:

«Հասարակական կարծիք» հիմնադրամի հետազոտության տվյալներով, Խորհրդային Միության փլուզումը ինչպես նախկինում, այնպես էլ ներկայումս չի հաշտվում Ռուսաստանի քաղաքացիների «երկվանքը». հարցման ենթարկվածների երկու երրորդից ավելին մինչ այժմ «ափսոսում են» արտահայտում այդ առթիվ: Մոտ 40 տոկոսը չի համակերպվում այն մտքի հետ, թե դա անխուսափելի էր: Այդ իսկ պատճառով, շատերը փնտրում են անձնավորված մեղավորների եւ ոչ թե խորամուխ լինում պատճառների մեջ:

Չնայած դրան, «կորուսյալ անցյալը» վերադարձնելու միանշանակ կողմնակիցները կազմում են հարցման ենթարկվածների միայն 20 տոկոսը: Եւս 10 տոկոսը առնվազն դեմ չէ:

Երբ վերականգնումը տեղի ունենա Ռուսաստանի կենսամակարդակի հաշվին, ապա այդ գաղափարը միանշանակ կպաշտպանի միայն 10 տոկոսը:

Ընդսմին, ռուսաստանցիները չեն մերժում տնտեսական սերտաճման եւ քաղաքական համագործակցության ուղին, բայց ոչ ուժային կամ ստիպողական եղանակով: Ռուսաստանի քաղաքացիները բարյացակամ են տրամադրված իրենց նախկին «համերկրացիների» նկատմամբ, հետազոտության արդյունքների հիման վրա եզրակացնում են սոցիոլոգները, բայց կան որոշակի տրամադրություններ, որոնք կարող են օգտագործվել ծայրահեղական կամ մեծապետական կողմնորոշման խմբավորումների կողմից:

Կազմեց
ԱՆԱՀԻՏ ՓԱՓԱԶՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **միջազգային**

Այսօր Ֆրանսիայում ամենակարեւոր նախագահի գալիք ընտրություններն են: Ֆրանսիայում հավակնորդները, ի դեպ, ինչպես նաեւ ընտրողները, առավելագույն չափով զգուշավոր են: Բոլորն էլ վախենում են սխալ քայլ անել ու երկար ժամանակ դիտում են եւ վերլուծում: Կուսակցական պատկանելիությունը ֆրանսիական ընտրություններում որոշիչ նշանակություն չունի:

Այսօր բոլոր հարցումների արդյունքներով առջեւում է վարչապետ Էդուար Բալադյուրը: Նախ եւ առաջ՝ շնորհիվ իր զգուշության: Նրա երկու օրինագծերը՝ մասնավոր դպրոցների ծախսերի փոխատրումը տեղական իշխանությունների եւ ձեռնարկատերերին բույլատրել երիտասարդ բանվորներին ավելի նվազ աշխատավարձ վճարել, ողջ Ֆրանսիայում առաջացրին բողոքի փոթորիկ: Սակայն Բալադյուրը դրդապատճառ կամք տանեցավ եւ «մարտադաշտը» [illegible], ինչպես, օրինակ, նրա նախկին մրցակիցը՝ սոցիալիստ Միշել Ռոկարը, որը Եվրախորհրդարանի ընտրություններում անհաջողությունից հետո հրաժարվեց իր թեկնածությունը դնելուց: Սոցիալիստների այժմյան կացությունը, ինչ խոսք, ողբալի է. նրանց առաջնորդ Հանրի Էմանուելը Ելիսեյան պալատի լուրջ հավակնորդ չի համարվում: 13-ամյա ընդմիջումից հետո ուշեց իր ուժերը փորձել նախկին նախագահ Վալերի Ժիսկար դ՚Էսթենը: Նաեւ Փարիզի հայտնի քաղաքագլուխը՝ գոլիստական միավորման ղեկավարը, հաղթանակի հույսերը չի կորցնում: Իհարկե, Շիրակը եւ դ՚Էսթենը դժվար թե կարողանան հաղթել: Ռեյտինգային աղյուսակը գլխավորում են Բալադյուրը եւ Եվրոպական միության հանձնաժողովի նախագահ Ժակ Դելորը:

Շնորհիվ առողջ դատողության եւ չափավոր գաղիզմին [illegible]կան վարչապետն ավելի հաճախ է ֆրանսիական ժողովրդավարությանը սատարող միությունում

ժան սեփական կուսակցությունում: Բացի դրանից, Բալադյուրը հաջողությամբ միավորներ է հավաքում երկրի տնտեսության վերականգնման ծրագրով:

Վարչապետը հաջողությամբ է իրականացնում նաեւ իր կողմից հռչակված բյուջեի դեֆիցիտի կրճատումը՝ 1993 թ. 320 մլրդ ֆրանկից մինչեւ 1994 թ. 301 մլրդը եւ մինչեւ 275 մլրդը 1995 թ.: Նրա նպատակն է համընդհանուր արտադրանքի դեֆիցիտ իջեցնել մինչեւ 2,5 տոկոս՝ ճիշտ այսօրվա մակարդակի կեսը, 1997 թվականին միության սահմանված մակարդակի [illegible] վերջին: Ֆրանսիան ակտիվացնում է խաղաղարար գործողությունները: Դա հատկապես վերաբերում է Հարավսլավիային եւ Ռուանդային:

Ֆրանսիայի համար մյուս «թեժ կետը» Ալժիրն է: Արտգործնախարար Ժյուպեն, ինչպես իր ժամանակին նաեւ դ՚Գոլը, հաջակեց ալժիրյան գործերին չմիջամտելու քաղաքականությունը: Սակայն ավելացրեց, որ Ֆրանսիան երբեք չի հրաժարվել Ալժիրի իշխանություններին աջակցելուց: Նախարարը գտնում է, որ միայն

ԵՎՐՈՊԱ

Ֆրանսիան հավակնում է առաջնության

Եվրոպայի պատմությունը մեծապես կախված է եղել աշխարհամասի այս կամ այն պետությունից: XVII դարը, օրինակ, ղողղողալով էր հնչում Մեծ Բրիտանիայի բուռն զարգացմանը, որը «գաղութական կայսրությունը» վերածվեց «ծովերի տիրակալի»: Կամ վերցնենք Գերմանիան, որը մեկ-երկու սերունդների ընթացքում աշխարհամասը ավերեց երկու պատերազմով, որոնք տարան տասնյակ միլիոնավոր մարդկանց կյանք: Ֆրանսիայի դերը Եվրոպայում այլ էր: Ֆրանսիական մեծ հեղափոխության գաղափարները ոգեշնչում էին Եվրոպայի հաջորդ երկու դարերը: Գալլերի երկիրը, ճիշտ է, իր վեհությունը կորցրեց համաշխարհային երկրորդ պատերազմում, ճաշակեց պարտված երկրի ճակատագիրը եւ հետպատերազմյան տարիներին մնաց երկրորդ-երրորդ կարգի պետությունների շարքում: Այժմ ֆրանսիացիները կարծես թե որոշել են բաց թողածը լրացնել: Քաղաքագետները եւ տնտեսագետները զուգակցում են այդ երկրի ակտիվության փայլատակումը 1995 թվականին: Փարիզը սպասում է նաեւ քաղաքական մեծ բարեփոխումներ. հունվարի 1-ից այստեղից կիրականացվի Եվրոպական միության ղեկավարությունը, իսկ մայիսին երկիրը կընտրի նոր նախագահ: Իսկ մինչ այդ ֆրանսիական լիդերները պատրաստվում են ամրապնդել իրենց հեղինակությունը միջազգային զանազան կոնֆլիկտների կարգավորմամբ՝ Բոսնիայում, Ռուանդայում, ինչպես նաեւ իսլամական ծայրահեղականների դեմ պայքարով: Վերջինս ձեռք է բերել համընդհանուր պատերազմի գծեր եւ, անշուշտ, հեղինակություն է բերում Ֆրանսիային:

Էդուար Բալադյուրը: Նախ եւ առաջ՝ շնորհիվ իր զգուշության: Նրա երկու օրինագծերը՝ մասնավոր դպրոցների ծախսերի փոխատրումը տեղական իշխանություններին եւ ձեռնարկատերերին բույլատրել երիտասարդ բանվորներին ավելի նվազ աշխատավարձ վճարել, ողջ Ֆրանսիայում առաջացրին բողոքի փոթորիկ:

կանին: Եվ այս ամենը նրա համար, որ Ֆրանսիան կարողանա դառնալ Եվրոպական տարադրամային միության մասնակիցը, որը կստեղծվի այդ ժամանակ: Ընդհանուր առմամբ երկրի տնտեսությունը դանդաղորեն դուրս կգա 1993 թ. ճգնաժամից: Ճիշտ է, Ֆրանսիայում գործազրկության մակարդակը (12,7 տոկոս) նախկինի պես Եվրոպայում ամենաբարձրն է: Նաեւ սեփականաշնորհման բաժին է նկատելիորեն նվազել:

Բալադյուրի կառավարությունն աստիճանաբար փոխում է պետական քաղաքականությունը միջազգային բեմում: Փարիզն իրեն տակավին հենվում է Եվրոպայի մայրաքաղաք: Կառավարության կարծիքով, անհրաժեշտ է ստեղծել ԱՄՆ-ից անկախ եվրոպական բանակ, ինչպես նաեւ տնտեսական եւ տարադրամային միջոցներով այդ դրամային վերջ տալ չի կարելի: Իսկ այժմ Ֆրանսիան զբաղված է ալժիրական իսլամական ծայրահեղականության արմատախիլ անելով: Բանտարկվել են 300 մարդիկ, որոնք կասկածվում են արգելված Իսլամական փրկության ճակատի հետ կապերում:

Ֆրանսիայի քաղաքական եւ տնտեսական ջանքերի ակտիվացումը կհանգեցնի նրան, որ այս երկրի հետ Եվրոպայում ավելի նվազ հաշվի չեն նստի, քան միավորված Գերմանիայի հետ: Քաղաքագետները եւ առեւտրականներն այսօր դեռ է հավակնեն բարեփոխված Ֆրանսիայի հետ գործակցելու օգուտները: Ռոմանտիկները, ինչպես ասում են շրջահայաց ֆրանսիացիները, «դանդաղ քայլող հեծյալը առաջ կանցնի սլացող արշավող հեծյալից»:

Հ. Լ.

ԺԱՊՈՆԻԱ

Դրամա «Դրամի» շո՞ւրջ

Ճապոնական «Նեկ» ընկերությունը դրամատիկ վեճի մեջ է մտել իր հարավկորեական մրցակից «Սամսոնգի» հետ: Այս շաբաթվա սկզբում «Սամսոնգը» հայտարարեց, որ ընկերությունը մշակել է «Դրամ» դինամիկ հիշողությունը 256 մեգաբայթ հզորությամբ, դրանով իսկ առաջ անցնելով ճապոնական «Նեկ», «Թոշիբա», ինչպես նաեւ ամերիկյան «Թեխաս ինսթրումենթս» ընկերություններից:

Չորեքշաբթի օրը «Նեկի» ղեկավարությունը ժխտեց այս հայտարարությունը եւ հիշեցրեց, որ դեռեւս 1993 թ. փետրվարին նա արդեն հայտարարել էր նույն հզորության «Դրամի» նախատիպի ստեղծման մասին: Ընկերությունը պատրաստվում է հանձնարարներին հրամցնել իր արտադրանքի առաջին նմուշները 1995 թ. վերջերին կամ ամենաուշը 1996 թ. սկզբներին, այն դեպքում, երբ «Սամսոնգը» դա կանող է անել միայն 1997 թվականին:

Ներկայումս արտադրողները բավարարվում են փոքր ճանապարհով հասկինչ մեծությամբ 64 մեգաբայթ հզորությամբ, որոնց սերիական արտադրությունը սպասվում է շուտով: Այնպես որ, «Դրամի» շուրջ ծավալված վեճը, որքան էլ անդառնալի էր, նույնքան էլ տեւած կխաթարողից սարքերի համաշխարհային շուկայի համար: Փորձագետներից մեկը դիպուկ նկատել է, թե այնքան էլ կարեւոր չէ, թե ով է առաջինը ստեղծել 256 մեգաբայթ հզորությամբ հիշողության սարքը, քանի որ առեւտրական արժեք դա կներկայացնի 1998 թ. ոչ շուտ:

ԲՈՍՆԻԱ

Մահմեդականները փորձում են հասնել իրենց բանակին

ԶԱԳՐԵԲ, 5 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ: Բոսնիայի հյուսիս-արեւելքում գտնվող Բիեցինա խաղաքի 900 մահմեդականները, որոնց սերբերը վռնդել էին տներից, փորձում են հասնել մահմեդական բանակի վերահսկողության տակ գտնվող տարածքներ: Ինչպես այսօր հայտնեց Սարաեւոյում Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի պաշտոնական ներկայացուցիչը, առավոտյան գաղթականները թողել են Բիեցինան եւ ներկայումս Տուզլայի շրջանում հասել են սերբ-մահմեդական առաջնագծի գիծը: Նրա խոսքերով, սերբերը մոտ 100 աշխատունակ տղամարդու առանձնացրել են հիմնական խմբից եւ «հավանաբար ուղարկել են Լոպարե բնակավայրի շրջանում գտնվող ճամբար»:

ՀԱՄԱՌՈՏ

ԱՄՆ-ը մասնակցում է հույն-ալբանական հակամարտության կարգավորմանը

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 5 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՎՈՍՏԻ ՏԱՍՍ: ԱՄՆ-ի կառավարությունը [illegible]ցին մասնակցում է հույն-ալբանական հակամարտության կարգավորմանը: Նախագահ Բիլ Քլինթոնի հատուկ խորհրդական, դեսպան Ռիչարդ Միստերը հանձնակած եւ միանգամայն գաղտնի այցելել է Տիրանա եւ Աթենք: Հունաստանի արտգործնախարարությունը հաղորդում է, որ Միստերը կփորձի կարգավորել Ալբանիայի հույն փոքրամասնության «Օմոնիա» կուսակցության հինգ անդամների դատավարությունը:

Հաիթին թանկ հաճույք է

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 5 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: զինված ներխուժումը Հաիթի ԱՄՆ-ի վրա կնստի 427 մլն դոլլար: Ընդ որում 55 մլն կպահանջվի ներխուժման, իսկ 372 մլն ամերիկացի զինվորներին այնտեղ պահելու համար: Այստեղ հաշվի չի առնվել Հաիթիից փախստականների վրա ծախսված 200 մլն դոլլարը:

Կահիրեում բացվեց բնակչության եւ զարգացման միջազգային համաժողով

ԿԱՀԻՐԵ, 6 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Եգիպտոսի մայրաքաղաքում աշխատանքներն է սկսել ազգաբնակչության եւ զարգացման խնդիրներին նվիրված միջազգային համաժողովը: Ի սկզբանե պահպանողական մահմեդականներն ու Վատիկանը քննադատության են ենթարկել ծնելիության վերահսկման առնչությամբ առաջարկված փաստաթղթի երկիմաստությունը: Նրանք ասում են, այն թույլատրում է վիժեցումները եւ պահանջում են, որ փոփոխության ենթարկվի: Բացման նիստում ունեցած ներածական խոսքում Նորվեգիայի վարչապետը ջանաց առանձնապես չանդրադառնալ վիժեցման խնդրին, որպեսզի չշեղի համաժողովն ազգաբնակչության եւ զարգացման խնդիրների լայն քննարկումից: Նա նշեց. «Ես աղաղակում ջանացել եմ հասկանալ, թե ինչպես կարելի է վերարտադրական առողջապահության արտահայտությունը մեկնաբանել որպես վիժեցումների խրախուսում կամ դրանց սահմանափակում, հիրեւ ընտանիքի ծրագրավորման միջոցներ: Շատ խեղաթյուրումներ են եղել այս հարցում՝ ակնարկելու համար մի իմաստ, որը նկատի չի ունեցվել»:

Խորհրդաժողովն իր հիմնական նպատակներից մեկն է դիտում կանանց իրավունքների ընդլայնումը, սակայն չի կարող անտեսել վիժեցումների վերաբերյալ հնչած դիտողությունները: Եգիպտոսի նախագահ Մուբարակը, որ ղեկավարում է 58 միլիոնանոց հիմնականում մահմեդական մի երկիր, պնդել է, որ յուրաքանչյուր ազգ՝ համաձայն իր կրոնական ու հանրային արժեքների, իրավունք ունի բնակչության զարգացման քաղաքականություն իրագործել: ԱՄՆ-ի փոխնախագահ Գորը նույնպես ընդգծել է այդ թեման՝ ժխտելով այն մեղադրանքները, թե Միացյալ Նահանգների կառավարությունը ցանկանում է աշխարհի մնացած երկրներին բնակչության քաղաքականություններ թելադրել: Սաուդյան Արաբիան, Սուդանը, Լիբանանը եւ Իրաքը հեռացան խորհրդակցությունից, սակայն Պակիստանի վարչապետը մասնակցում է համաժողովին՝ ինչպես ինքն է ասել «համոզվելու համար, որ իսլամական տեսակետը լսվում է»: Թենագիր Բհուտոն բացման նիստի ժամանակ ասել է, որ եկել է որպես մայր ու կին եւ իբրեւ աշխարհի խոշոր մահմեդական երկրներից մեկի ժողովրդավարորեն ընտրված ղեկավար: Նա նշել է, թե իբրեւ ընտանիքի ծրագրման միջոց իսլամը մերժում է վիժեցումը, սակայն ընդունում է ընտանիքի ծրագրման վերաբերյալ հասարակության գիտելիքներ տալը:

ԻՌԼԱՆԴԻԱ

Պատերազմի ժամացույցը կանգ առավ կեսգիշերին

Օլսթերում հայտարարվեց հրադադար

Չորեքշաբթի լույս հինգշաբթի կեսգիշերին Իռլանդիայի հանրապետական բանակը (ԻՀԲ), որ վերջին սանձարձակներին անհաշտելիությամբ պաշտպանում էր Օլսթերի կաթոլիկ փոքրամասնության իրավունքներն ու ազատությունները, լիովին դադարեցրեց իր մարտական գործողությունները: ԻՀԲ-ն եւ դրա քաղաքական թեւը՝ Շին Ֆեյն կուսակցությունն իրենց հայտարարությունն արեցին այն պահին, երբ հեռարձակվելու էին ամերիկյան հեռուստատեսության հիմնական լուրերը, որպեսզի առավելեն Իռլանդիայի կաթոլիկների համար հատկապես կարեւոր լսարանի ներկայությունը: Այս մասին հաղորդած «Իզվեստիա» թերթի լոնդոնյան թղթակիցն ավելացնում է, որ ԱՄՆ-ում մեծ թիվ են կազմում իռլանդացիները, որոնց ազդեցությամբ նախագահ Բիլ Քլինթոնը համաձայն էր նկել փաստորեն Դուբլինի, Լոնդոնի եւ Շին Ֆեյնի բանակցությունների անպաշտոնական միջնորդի դերում:

ԻՀԲ-ն Լոնդոնից մասնավորապես պահանջում է Շին Ֆեյնը ճանաչել որպես ժողովրդավարական մանդատով օժտված օրինական քաղաքական ուժ: Բրիտանիայի վարչապետի նստավայրում կտրականապես մխտում են, թե Լոնդոնը ստիպել է այել կաթոլիկ ծայրահեղականների ճնշմանը: Սակայն օրինապահ բողոքականները, վստահ լինելով, թե հրադադարն ավելի շատ քարոզչական ձեռնարկում է, արդեն սկսել են Ջոն Մեյջորի կառավարությանը մեղադրել օլսթերցի բողոքականների շահերին դավաճանելու համար:

Անցյալ տարվա դեկտեմբերին Դուբլինի եւ Լոնդոնի ձեռք բերած պայմանավորվածության համաձայն, առնվազն երեք ամիս կպահանջվի, որպեսզի հրադադարը համարվի վերջնական ու մշտական: Լոնդոնում ընդգծում են, որ միայն դրանից հետո հնարավոր կլինի Շին Ֆեյնի լայն մասնակցությունը Օլսթերի խնդիրների քաղաքական լուծմանը եւ այդ տարածքի սահմանադրական կարգավիճակի որոշմանը:

Անգլիական թերթերը վերջին օրերին մեծ տեղ են հատկացնում հայտարարված հրադադարին: Բայց այն առանձնակի խանդավառությամբ ընդունվեց Դուբլինում: Իռլանդիայի վարչապետ Ալբերտ Ռեյնոլդսի խոսքերով, «մենք գնում ենք դեպի խաղաղություն եւ շատ շուտով միանգամայն նոր էջ կբացենք մեր պատմության մեջ»:

Քառորդ դար առաջ բրիտանական զորքերի մուտքից հետո նահանգում հակամարտությունը կտրուկ արվեց: Վերջին 25 տարում Օլսթերում անհաշտելական եւ հակաանհաշտելական գործողություններից զոհվեց ավելի քան 3000 մարդ: Նահանգում բրիտանական զորքերի ներկայությունը հարկատուների վրա տարեկան նստում է կես միլիարդ ֆունտ ստեռլինգ:

Առայժմ հայտնի չէ, թե իռլանդացի կաթոլիկ ծայրահեղականների օրինակին կհետեւե՞ն արդյոք բողոքական ծայրահեղականները, որոնց սեփական զինված կազմավորումները նույնպես մասնակցում էին անհաշտությանը: Երկյուղներ կան, որ ԻՀԲ-ի հայտարարած հրադադարին ի պատասխան, բողոքականները կուժեղացնեն իրենց անհաշտելական հարձակումները, որպեսզի թույլ չտան Լոնդոնի եւ Շին Ֆեյնի որեւէ համագործակցություն, որն իրենց կարծիքով դեմ է նահանգի բողոքական մեծամասնության շահերին:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **միջազգային**

ԵՎՐՈՊԱ

Ֆրանսիան հավակնում է առաջնության

Եվրոպայի պատմությունը մեծապես կախված է եղել աշխարհամասի այս կամ այն պետությունից: XVII դարը, օրինակ, դրդրդացվել էր հեծևում Մեծ Բրիտանիայի բուռն զարգացմանը, որը «գաղութային կայսրը» վերածվեց «ծովերի տիրակալի»: Կամ վերցնենք Գերմանիան, որը մեկ երկու սերունդների ընթացքում աշխարհամասը ավերեց երկու պատերազմով, որոնք տարան տասնյակ միլիոնավոր մարդկանց կյանք: Ֆրանսիայի դերը Եվրոպայում այլ էր: Ֆրանսիական մեծ հեղափոխության գաղափարները որոշում էին Եվրոպայի հաջորդ երկու դարերը: Գոլլերի երկիրը, ճիշտ է, իր վեհությունը կորցրեց համաշխարհային երկրորդ պատերազմում, ճաշակեց պարտված երկրի ճակատագիրը և հետպատերազմյան տարիներին մնաց երկրորդ-երրորդ կարգի պետությունների շարքում: Այժմ ֆրանսիացիները կարծես թե որոշել են բաց թողածը լրացնել: Քաղաքագետները և տնտեսագետները զբաղված են այդ երկրի ակտիվության փայլատակումը 1995 թվականին: Փարիզը սպասում է նաև քաղաքական մեծ փոփոխություններ: հունվարի 1-ից սկսեցից կիրականացվի Եվրոպական միության ղեկավարությունը, իսկ մայիսին երկիրը կընտրի նոր նախագահ: Իսկ մինչ այդ ֆրանսիական լիդերները պատրաստվում են ամրապնդել իրենց հեղինակությունը միջազգային զանազան կոնֆլիկտների կարգավորմամբ՝ Բոսնիայում, Ռուանդայում, ինչպես նաև իսլամական ծայրահեղականների դեմ պայքարով: Վերջինը ձևով է թե րել համընդհանուր պատերազմի գծեր և, անշուշտ, հեղինակություն է բերում Ֆրանսիային:

Այսօր Ֆրանսիայում ամենակարևոր նախագահի գալիք ընտրություններն են: Ֆրանսիայում հավակնորդները, ի դեպ, ինչպես նաև ընտրողները, առավելագույն չափով զգուշավոր են: Բոլորն էլ վախենում են սխալ քայլ անել ու երկար ժամանակ դիտում են և վերլուծում: Կուսակցական պատկանելիությունը ֆրանսիական ընտրություններում որոշիչ նշանակություն չունի:

Այսօր բոլոր հարցումների արդյունքներով առջևում է վարչապետ Էդուար Բալադյուրը: Նախ և առաջ՝ շնորհիվ իր զգուշության: Նրա երկու օրինագծերը՝ մասնավոր դպրոցների ծախսերի փոխառումը տեղական իշխանություններին և ձեռնարկատերերին թույլատրել երիտասարդ բանվորներին ավելի ցածր աշխատավարձ վճարել, ողջ Ֆրանսիայում առաջացրին բողոքի փոթորիկ: Սակայն Բալադյուրը պարտասեն կամք տենչում և «մարտադաշտը» լքեց, ինչպես, օրինակ, նրա նախկին մրցակիցը՝ սոցիալիստ Միշել Ռոկարը, որը Եվրախորհրդարանի ընտրություններում անհաջողությունից հետո հրաժարվեց իր թեկնածությունը դնելուց: Սոցիալիստների այժմյան կացությունը, ինչ խոսք, ողբալի է, նրանց առաջնորդ Հանրի Էմանուելը Եվխիսյան պալատի լուրջ հավակնորդ չի համարվում: 13-ամյա ընդմիջումից հետո որոշեց իր ուժերը փորձել նախկին նախագահ Վալերի Ժիսկար դ'Էսթենը: Նաև Փարիզի հայտնի քաղաքագլուխը՝ գոլիստական միավորման ղեկավարը, հաղթանակի հույսերը չի կորցնում: Իհարկե, Շիրակը և դ'Էսթենը դժվար թե կարողանան հաղթել: Ռեյտինգային աղյուսակը գլխավորում են Բալադյուրը և Եվրոպական միության հանձնաժողովի նախագահ Ժակ Դելորը:

Շնորհիվ առողջ դատողության և չափավոր գաղփարին պատկանող կան վարչապետն ավելի հանրաճանաչ է ֆրանսիական ժողովրդավարությանը սատարող միությունում, ման սեփական կուսակցությունում: Բացի դրանից, Բալադյուրը հաջողությամբ միավորել է հակամարտ երկրի տնտեսության վերականգնման ծրագրով:

Վարչապետը հաջողությամբ է իրականացնում նաև իր կողմից հռչակված բյուջեի դեֆիցիտի կրճատումը՝ 1993 թ. 320 մլրդ ֆրանկից մինչև 1994 թ. 301 մլրդը և մինչև 275 մլրդը՝ 1995 թ.: Նրա նպատակն է համընդհանուր արտադրանքի դեֆիցիտն իջեցնել մինչև 2.5 տոկոս՝ ճիշտ այսօրվա մակարդակի կեսը, 1997 թվականին: Եւ այս ամենը նրա համար, որ Ֆրանսիան կարողանա դառնալ Եվրոպական տարադրամային միության մասնակիցը, որը կստեղծվի այդ ժամանակ: Ընդհանրապես տամամբ երկրի տնտեսությունը, դանդաղորեն դուրս կգա 1993 թ. ճգնաժամից: Ճիշտ է, Ֆրանսիայում գործազրկության մակարդակը (12,7 տոկոս) նախկինի պես Եվրոպայում ամենաբարձրն է: Նաև սեփականաշնորհման բարին է նկատելիորեն նվազել:

Բալադյուրի կառավարությունն աստիճանաբար փոխում է պետական քաղաքականությունը միջազգային բեմում: Փարիզն իրեն տակավին համարում է Եվրոպայի մայրաքաղաք: Կառավարության կարծիքով, անհրաժեշտ է ստեղծել ԱՄՆ-ից անկախ եվրոպական բանակ, ինչպես նաև տնտեսական և սատարաձային միություն ստանձնալու վերջին: Ֆրանսիան ակտիվացնում է խաղաղարար գործողությունները: Դա հատկապես վերաբերում է Հարավսլավիային և Ռուանդային:

Ֆրանսիայի համար մյուս «թեժ կետը» Ալժիրն է: Արտգործնախարար Ժյուպեն, ինչպես իր ժամանակին նաև դ՛Գոլը, հաշակեց ալժիրյան գործերին չմիջամտելու քաղաքականությունը: Սակայն ավելացրեց, որ Ֆրանսիան երբեք չի հրաժարվել Ալժիրի իշխանություններին աջակցելուց: Նախարարը գտնում է, որ միայն ուժային միջոցներով այդ դրամային վերջ տալ չի կարելի: Իսկ այժմ Ֆրանսիան զբաղված է ալժիրական իսլամական ծայրահեղականություններն առհասարակ անելով: Բանտարկվել են 300 մարդիկ, որոնք կասկածվում են արգելված Իսլամական փրկության ճակատի հետ կապերում:

Ֆրանսիայի քաղաքական և տնտեսական ջանքերի ակտիվացումը կհանգեցնի նրան, որ այս երկրի հետ Եվրոպայում ավելի նվազ հաշվի չեն նստի, քան միավորված Գերմանիայի հետ: Քաղաքագետները և առևտրականներն այսօր պետք է հաշվարկեն բարեփոխված Ֆրանսիայի հետ գործակցելու օգուտները: Որովհետև, ինչպես ասում են շրջահայաց ֆրանսիացիները, «դանդաղ քայլող հետիոտնը առաջ կանցնի սրընթաց արշավող հեծյալից»:

Հ. Լ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

ԱՄՆ-ը մասնակցում է հույն-ալբանական հակամարտության կարգավորմանը

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 5 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԱՄՆ-ի կառավարությունը [...] գին մասնակցում է հույն-ալբանական հակամարտության կարգավորմանը: Նախագահ Բիլ Քլինթոնի հատուկ խորհրդական, դեսպան Ռիչարդ Միստերը համկարծակի և միանգամայն գաղտնի այցելել է Տիրանա և Աթենք: Հունաստանի արտգործնախարարությունը հաղորդում է, որ Միստերը կփորձի կարգավորել Ալբանիայի հույն փոքրամասնության «Օմոնիա» կուսակցության հինգ անդամների դատավարությունը:

Հաիթին թանկ հաճույք է

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 5 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: զինված ներխուժումը Հաիթի ԱՄՆ-ի վրա կնստի 427 մլն դոլլար: Ընդ որում 55 մլն կպահանջվի ներխուժման, իսկ 372 մլն ամերիկացի զինվորներին այնտեղ պահելու համար: Այստեղ հաշվի չի առնվել Հաիթիից փախստականների վրա ծախսված 200 մլն դոլլարը:

Կահիրեում բացվեց բնակչության և զարգացման միջազգային համաժողով

ԿԱՀԻՐԵ, 6 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Եգիպտոսի մայրաքաղաքում աշխատանքներն է սկսել ազգաբնակչության և զարգացման խնդիրներին նվիրված միջազգային համաժողովը: Ի սկզբանե պահպանողական մահմեդականներն ու Վատիկանը քննադատություն են ենթարկել ծնելիության վերահսկման առնչությամբ առաջարկված փաստաթղթի երկիմաստությունը: Նրանք ասում են, այն թույլատրում է վիժեցումները և պահանջում են, որ փոփոխության ենթարկվի: Բացման նիստում ու նեցած ներածական խոսքում Նորվեգիայի վարչապետը ջանաց առանձնապես չանդրադառնալ վիժեցման խնդրին, որպեսզի չեղի համաժողովն ազգաբնակչության և զարգացման խնդիրների լայն քննարկումից: Նա նշեց. «Ես աղաղղյուն ջանացել եմ հասկանալ, թե ինչպես կարելի է վերարտադրական առողջապահություն արտահայտությունը մեկնաբանել որպես վիժեցումների խրախուսում կամ դրանց սահմանափակում, իբրև ընտանիքի ծրագրավորման միջոցներ: Շատ խեղաթյուրումներ են եղել այս հարցում՝ ակնարկելու համար մի իմաստ, որը նկատի չի ունեցվել»:

Խորհրդաժողովն իր հիմնական նպատակներից մեկն է դիտում կանանց իրավունքների ընդլայնումը, սակայն չի կարող անտեսել վիժեցումների վերաբերյալ հնչած դիտողությունները: Եգիպտոսի նախագահ Մուբարաքը, որը ղեկավարում է 58 միլիոնանոց հիմնականում մահմեդական մի երկիր, պնդել է, որ յուրաքանչյուր ազգ՝ համաձայն իր կրոնական ու հանրային արժեքների, իրավունք ունի բնակչության զարգացման քաղաքականություն իրագործել: ԱՄՆ-ի փոխնախագահ Գորը նույնպես ընդգծել է այդ թեման՝ ժխտելով այն մեղադրանքները, թե Միացյալ Նահանգների կառավարությունը ցանկանում է աշխարհի մնացած երկրներին բնակչության քաղաքականություններ թելադրել: Սաուդյան Արաբիան, Սուդանը, Լիբանանը և Իրաքը հեռացան խորհրդակցությունից, սակայն Պակիստանի վարչապետը մասնակցում է հանդիպմանը՝ ինչպես ինքն է ասել «համոզվելու համար, որ իսլամական տեսակետը լսվում է»: Բենազիր Բհուտոն բացման նիստի ժամանակ ասել է, որ եկել է որպես մայր ու կին և իբրև աշխարհի խոշոր մահմեդական երկրներից մեկի ժողովրդավարորեն ընտրված ղեկավար: Նա նշել է, թե իբրև ընտանիքի ծրագրման միջոց իսլամը մերժում է վիժեցումը, սակայն ընդունում է ընտանիքի ծրագրման վերաբերյալ հասարակության գիտելիքներ տալը:

ԻՌԼԱՆԴԻԱ

Պատերազմի ժամացույցը կանգ առավ կեսգիշերին

Օլսթերում հայտարարվեց հրադադար

Չորեքշաբթի լույս հինգշաբթի կեսգիշերին Իռլանդիայի հանրապետական բանակը (ԻՀԲ), որ վերջին սանանյակներին ահաբեկչությամբ պաշտպանում էր Օլսթերի կաթոլիկ փոքրամասնության իրավունքներն ու ազատությունները, լիովին դադարեցրեց իր մարտական գործողությունները: ԻՀԲ-ն և դրա քաղաքական թևը՝ Շին Ֆեյն կուսակցությունն իրենց հայտարարությունն արեցին այն պահին, երբ հեռարձակվելու էին ամերիկյան հեռուստատեսության հիմնական լուրերը, որպեսզի առավելեն Իռլանդիայի կաթոլիկների համար հատկապես կարևոր լսարանի ներկայությունը: Այս մասին հաղորդած «Իզվեստիա» թերթի լոնդոնյան թղթակիցն ավելացնում է, որ ԱՄՆ-ում մեծ թիվ են կազմում իռլանդացիները, որոնց ազդեցությամբ նախագահ Բիլ Քլինթոնը հանդես էր եկել փաստորեն Դուբլինի, Լոնդոնի և Շին Ֆեյնի բանակցությունների անդրկուլիսյան միջնորդի դերում:

ԻՀԲ-ն Լոնդոնից մասնավորապես պահանջում է Շին Ֆեյնը ճանաչել որպես ժողովրդավարական մանդատով օժտված օրինական քաղաքական ուժ: Բրիտանիայի վարչապետի նստավայրում կտրականապես մերժում են, թե Լոնդոնը ստի է սկել կաթոլիկ ծայրահեղականների ճնշմանը: Սակայն օրինապահ բողոքականները, վստահ լինելով, թե հրադադարն ավելի շատ քաղաքական ձեռնարկում է, արդեն սկսել են Ջոն Մեյջորի կառավարությանը մեղադրել օլսթերցի բողոքականների շահերին դավաճանելու համար:

Անցյալ տարվա դեկտեմբերին Դուբլինի և Լոնդոնի ձեռք բերած պայմանավորվածության համաձայն, առնվազն երեք ամիս կպահանջվի, որպեսզի հրադադարը համարվի վերջնական ու մշտական: Լոնդոնում ընդգծում են, որ միայն դրանից հետո հնարավոր կլինոնա Շին Ֆեյնի լայն մասնակցությունը Օլսթերի խնդիրների քաղաքական լուծմանը և այդ տարածքի սահմանադրական կարգավիճակի որոշմանը:

Անգլիական թերթերը վերջին օրերին մեծ տեղ են հատկացնում հայտարարված հրադադարին: Բայց այն առանձնակի խանդավառությամբ ընդունվեց Դուբլինում: Իռլանդիայի վարչապետ Ալբերտ Ռեյնոլդսի խոսքերով, «մենք գնում ենք դեպի խաղաղություն և շատ շուտով միանգամայն նոր էջ կբացենք մեր պատմության մեջ»:

Քառորդ դար առաջ բրիտանական զորքերի մուտքից հետո նահանգում հակամարտությունը կտրուկ սրվեց: Վերջին 25 տարում Օլսթերում ահաբեկչական և հակաահաբեկչական գործողություններից զոհվեց ավելի քան 3000 մարդ: Նահանգում բրիտանական զորքերի ներկայությունը հարկատուների վրա տարեկան նստում է կես միլիարդ ֆունտ ստեռլինգ:

Առայժմ հայտնի չէ, թե իռլանդացի կաթոլիկ ծայրահեղականների օրինակին կհետևե՞ն արդյոք բողոքական ծայրահեղականները, որոնց սեփական զինված կազմավորումները ևս մասնակցում էին ահաբեկչությանը: Երկյուղներ կան, որ ԻՀԲ-ի հայտարարած հրադադարին ի պատասխան, բողոքականները կուժեղացնեն իրենց ահաբեկչական հարձակումները, որպեսզի թույլ չտան Լոնդոնի և Շին Ֆեյնի որևէ համագործակցություն, որն իրենց կարծիքով դեմ է նահանգի բողոքական մեծամասնության շահերին:

ՃԱՊՈՆԻԱ

Դրամա «Դրամի» շո՞ւրջ

Ճապոնական «Նեկ» ընկերությունը դատական վեճի մեջ է մտել իր հարավկորեական մրցակից «Սամսունգի» հետ: Այս շաբաթվա սկզբում «Սամսունգը» հայտարարեց, որ ընկերությունը մշակել է «Դրամ» դինամիկ հիշողությունը 256 մեգաբայթ հզորությամբ, դրանով իսկ առաջ անցնելով ճապոնական «Նեկ», «Թոշիբա», ինչպես նաև ամերիկյան «Թեխաս ինսթրյումենթս» ընկերություններից:

Չորեքշաբթի օրը «Նեկի» ղեկավարությունը ժխտեց այս հայտարարությունը և հիշեցրեց, որ դեռևս 1993 թ. փետրվարին նա արդեն հայտարարել էր նույն հզորության «Դրամի» նախատիպի ստեղծման մասին: Ընկերությունը պատրաստվում է հանրախանութներին հրամցնել իր արտադրանքի առաջին նմուշները 1995 թ. վերջերին կամ ամենաուշը 1996 թ. սկզբներին, այն դեպքում, երբ «Սամսունգը» դա կարող է անել միայն 1997 թվականին:

Ներկայումս արտադրողները բավարարվում են փոքր քանակներով հաշվիչ մեքենաներ 64 մեգաբայթ հզորությամբ, որոնց սերիական արտադրությունը սպասվում է շուտով: Այնպես որ, «Դրամի» շուրջ ծավալված վեճը, որքան էլ անտրամաբանական էր, նույնքան էլ տխուր կիրառաբանություն ունեցող շարքերի համաշխարհային շուկայի համար: Փորձագետներից մեկը դիպուկ նկատել է, թե այնքան էլ կարևոր չէ, թե ով է առաջինը ստեղծել 256 մեգաբայթ հզորությամբ հիշողության սարքը, քանի որ պրակտիկական արժեք դա կներկայացնի 1998 թ. ոչ շուտ:

ԲՈՍՆԻԱ

Մահմեդականները փորձում են հասնել իրենց բանակին

ԶԱԳՐԵԲ, 5 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Բոսնիայի հյուսիս-արեւմուտքում գտնվող Բիհաչ քաղաքի 900 մահմեդականները, որոնց սերբերը վռնդել էին տներից, փորձում են հասնել մահմեդական բանակի վերահսկողության տակ գտնվող տարածքներ: Ինչպես այսօր հայտնեց Սարաեւոյում Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի պաշտոնական ներկայացուցիչը, առավոտյան գաղթականները թողել են Բիհաչում եւ ներկայումս Տուզլայի շրջանում հատում են սերբ-մահմեդական առաջնագծի գիծը: Նրա խոսքերով, սերբերը մոտ 100 աշխատունակ տղամարդու առանձնացրել են հիմնական խմբից եւ «հավանաբար ուղարկել են Լոպարե բնակավայրի շրջանում գտնվող ճամբար»:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Վերջերս Հայաստան եկավ տարաշխարհիկ եւ լուրջ մի կինո, որի մասին փառատոնի բացմանը կխոսեն. ՀՀ մշակույթի փոխնախարար Միքայել Աստվածատրյանն ասաց, որ վերջին տարիներին մեծ քայլ է գործել. Եւ աշխարհում այսօր չկա մի միջազգային կինոփառատոն, որտեղ այն ներկայացված չլինի ու մրցանակներ չշահի: ՀՀ փոխնախարարի, հայ-իրանական կապերի տեսական կողմնորոշման ղեկավար Գագիկ Ղարությունյանը հայտնեց, որ այսուհետ ավելի հաճախ ենք ականատես լինելու նման միջոցառումների կազմակերպմանը: Իրանի Իսլամական Հանրապետության գործերի Հայաստանում ժամանակավոր հավատարմատար Ահմադ Սոբհանին

150 մրցանակի է արժանացել: Այն պատմում է ամբողջության ժամանակի տանն ու բնանկարը կորցրած եւ քաղաքակրթական դարձած փոքրիկ Բաշուի մասին, որը ռեզբերելով հասնում է երկրի հյուսիսային գյուղերից մեկը: Նրան տուն բերած գեղջկուհին դաստիարակում է համագյուղացիների ծաղրուծանակից, զսպում է իր լեզուն չհասկացող օտար տղայի հետ հաղորդակցվելու ծեքը: Հիմնականում խոշոր դեմքերի, խոշոր դեմքերով կադրերի (դեմքեր, երկինք, ճանապարհներ, մարդն առանց այստեղ է նետվել վերեւից), ռեժիսորական ու օպերատորական, մոնտաժային հնարքների մի դասկերացար, որն իր կադրերի կառույցով իրանական կինոմտածողության անծանոթ հանդիսատեսի համար զուգահեռ-մարս. երբեմն կադրն ամբողջական է, երբեմն աստիճանաբար ամբողջանում է, առաջացնելով փարազդի խաղիկանք: Միմիկան ու հումորը հայելիների հետ դարձել են դասկերացար ստուժեային կառույցի տարր:

Բահրամ Բեյզայու «Բաշուն...» ծափահարություններով ընդունվեց Երեւանի կինոտան դահլիճում: Իսկ ցուցադրությունից հետո կազմակերպված մամուլի ասուլիսում իրանական կողմի ներկայացուցիչները իրենց կինոն բնորոշեցին որպես մի հայելի, որը նրանց ցույց է տալիս իրենց իսկ տեսքով. եւ որ ազգային կինոն եւս մի զենք է՝ ընդդեմ գնալու համաշխարհային միակերպմանը, «մի համազգեստի» անցնելու ընթացքին:

«Նախահեղափոխական դարաշրջանում...

ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ ԲԱՑՎԵՑ ԻՐԱՆԱԿԱՆ ՖԻԼՄԵՐԻ ՓԱՌԱՏՈՆԸ

Կինոն իր կամուրջն արդեն կապել է

Սեպտեմբերի 7-ից փառատոնը կբացվի Էջմիածնում, 8-ից՝ Աբովյանում, 9-ից՝ Աշտարակում

ավելացրեց, որ տեխնիկական բազաների փառատոնին մասնակցելու համար Իրան է մեկնելու Երեւանի Թումանյանի անվան տիկնիկային թատրոնը, եւ որ շուտով այնտեղ բացվելու են հայ երեխաների, ժամանակակից նկարիչների եւ գեղանկարչության վարպետ Էդվարդ Ղազարյանի ցուցահանդեսները: Բուռն ծափահարությունների արժանացավ դարոն հավատարմատարի հայերեն խոսքը, որն ավարտվեց կեցցե հայ եւ պարսիկ ժողովուրդների բարեկամությունը, նախադասությամբ:

Իրանի պատվիրակության ղեկավար, Թեհրանի համալսարանի պրոֆեսոր, իրանական կինոյի տեսական հարցերով փորձագետ Մոհամմեդ Մեհդի Դադգուն նշեց, որ փառատոն են բերել իրենց կինոյի բուրաստանից մի ծաղկաման. «Գույնի հարեւա՞նն էլ մարդուց զավակի նման ժառանգություն է ստանում իրենից»: Ի դեպ, իրանական առաջին ֆիլմը «Աբի եւ Ռաբի» նկարահանել է Հովհաննես Օհանյանը 1927 թ.: Փոխհամագործակցության անջրպետը վերացվեց մոտ 3 տարի առաջ, երբ հայ կինոգործիչները հրավիրվեցին մասնակցելու Թեհրանի ամենամյա կինոփառատոնին, ինչպես նաեւ Սարգիս Փարաջանովի կոլաժների եւ Էդուարդ Ղազարյանի մանրանկարների ցուցադրությամբ): Պատվիրակության կազմում Հայաստան են ժամանել կինոռեժիսորներ Միրզա Ալվանդը եւ Վարոժ Քյարիմ-Մասիհին (ազգությամբ հայ, որի լիամետրաժ «Վերջին արար» 1991 թ. Թեհրանի փառատոնում շահել է 16-ից 9 մրցանակները), Ֆարաջի հիմնադրամի նախագահ Շահեն Բաղդիկյանը, դերասանուհի Մահնազ Պետրոսյանը եւ լուսանկարիչ, կինոգործիչ Դուշաքե Ամիրին: Կինոօպերատոր Ալբերտ Յավրույանը, որն այժմ աշխատում է Իրանում, եւ որին անվանում են հայկական կինոյի դեսպանը Պարսկաստանում, դրվագներ պատմեց նկարահանումներից:

Ֆիլմը, որը ցուցադրվեց փառատոնի բացմանը, նկարահանվել է 1986 թ. եւ անվանվում է «Բաշուն՝ փոքրիկ օտարականը»: Դոկտորաց, փիլիսոփա, կինոռեժիսոր Բահրամ Բեյզայու այս ֆիլմը վերջին տասնամյակում աշխարհի տարբեր երկրներում

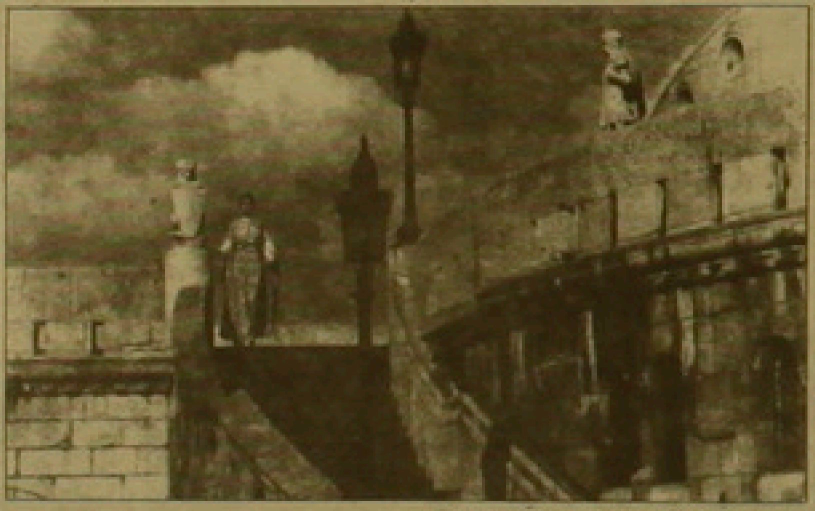

«Սիրահարներ», ռեժիսոր Ալի Հաթամի

փում է ճանաչնականներին: Բեյզայու դրամատուրգ լինելը համբաման ամենեւին չի ճնշում. ֆիլմի սեղմ ման ընթացքում հաղորդել է ռեժիսոր, եւ սակայն երկխոսությունները ներդաշնորեն ձուլվել են տեսանելիներին ու բնության ձայներին, որոնք այդպես վարպետորեն ու սահուն անցումներով վերածվում է նաեւ գլխավոր դերակատարուհին Սուսան Թասլիմին: Դերասանուհին դիմախաղի ու ժեստերի մեծ վարպետությամբ իր ներսից առանց դուրս է շաղ տալիս ու հավաքում, ամբողջացնում աշխարհի աչքից հեռու ու աշխարհի ֆրի տակ առողջ գեղջկուհու հոգեբանական ողջ կառույցը: Ֆիլմն ունի զարգացման հզոր ռիթմ ու կառուցվածքային ամբողջականություն, որն ի տարբերություն մեզանում վերջերս ստեղծվող շատ ֆիլմերի, դրսեւորվում է ոչ թե խոսքում, այլ բարպախված, ներծծված է սցենարական հենքում: (Մենք կարող ենք բարձրացնում մեր մտերը. իրանական կինոն դրանք թողնում է մարդկ նկարահանված): Պատերազմի մասին այստեղ ոչ մի խոսք չկա, դրա մասին հարեւանցիորեն է ակնարկվում: «Բաշուն...» դանդաղ ընթացքի, լռության ֆիլմ է, որը պարբերաբար ողողվում է կամ պայթյուններով, կամ հող տեղափոխով, կամ մարդկային գոռում գոչյունով: Այն զգեստվ է ժառանգայինի հասնող գունապաժանմամբ, լույս ու ստվերի անընդհատ առկայությամբ: Երբեմն եթե ոզանի վրա ներկայացված դեմքերն ու դեմքերը դրվում են ֆոնչափից

կական կինոյում ստեղծվել է մոտ 1300 ֆիլմ, որից միայն 3-6 տոկոսն գեղարվեստական, պատմական կամ մշակութային արժեք», գրում է Մոհամմադ Մեհդի Դադգուն: Իրանական ժամանակակից կինոն ծնվել է 83 թ.-ին: 1986-ից հասել է միջազգային փառատոների ներկայացման սահմանին, 93-ից մտել է միջազգային շուկա: «Վաճառքի առումով, իհարկե, ամերիկյան ֆիլմերի հետ մրցել չենք կարող, նրանց ֆիլմերը ստակում «խփում են» ազգային կինոյին, բայց մենք կինոյում մեր տեսակն առաջացնելու կողմնակից ենք»:

1982-ին Իրանում պետության կողմից արտադրվել է 8 ֆիլմ: Նույն թվից կինոյի նոր ղեկավարությունը ծրագրային քաղաքականություն է որդեգրել կինոյում եւ դաստիարակել հայաստանել է կինոյի ոչ տեսական մասի հանդեպ իր հովանավորությունը: Նրան վարկեր են տրվում նվազագույն տոկոսներով, եւ վերացվում է նրանից դահանջվող տեսական հարկը: Կինոարդյունաբերության միջոցներ ներմուծելիս մաքսատուրք չի գանձվում, բայց է տրվում բարձր գնով տոմս վաճառել: Կինոպրոդյուսերները վարկերում են մշակույթի նախարարությունում, տրվում են արտադրության արտոնագրեր, ավարտից հետո ցուցադրության իրավունք: Իրանում այժմ տարեկան ստեղծվում է մոտ 38 ֆիլմ (150 հազար դոլլար միջին արժողությամբ) եւ ցուցադրվում է արտասահմանյան մոտ 20 ֆիլմ:

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ԱՆՑՈՒԴԱՐՁ

Չաուշյանը նվագեց կոտրած թավջութակով

ՎԱՆԻԿ ՍԱՆԹՐՅԱՆ

Երեւանցի թավջութակահար եւ լարային գործիքներ պատրաստող ճանաչված վարպետ Մարտին Երիցյանը պնդեց, որ կարելի է նվագել կոտրած թավջութակով: Եւ 1500 երաժշտասերները, որոնք սեպտեմբերի 4-ին եկել էին «Արամ Խաչատրյան» սրահ՝ ներկա լինելու համերգաշրջանի բացման տոնական համերգին, որն անցավ «Եղեռնից մինչեւ անկախություն եղել ենք, կանք եւ կլինենք» նշանաբանով, նման հրաշքի ներկա եղան Լորիս Ճգնավորյանի ղեկավարած Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի հետ պատանի երաժիշտ Ալեքսանդր Չաուշյանը Սեն Սանսի թավջութակի եւ նվագախմբի կոնցերտը կատարեց այն բանից հետո, երբ մեկ շաբաթ առաջ Լոնդոնից Երեւան գալու ճանապարհին կոտրել էր գործիքը: Եվ ահա Երեւանում նրան օգնության հասավ բազմաթիվ ջութակներ պատրաստած Շահեն Երիցյանի որդին:

Ինչ վերաբերում է կատարմանը, ապա այն փայլուն էր: Ունկնդիրների բուռն ծափերի ներքո Չաուշյանը մի ուրիշ գործ եւս նվագեց: Իսկ Մարտին Երիցյանի եւ դեռեւս մյուս իրազեկների այն հարցին, թե արդյոք ինչպես էր զգում վերանորոգված թավջութակով, Չաուշյանը պատասխանեց. «Ավելի լավ էր հնչում, քան մինչեւ կոտրվելը»:

Երաժշտական ավանդույթներով հարուստ ընտանիքի զավակ Ալեքսանդր Չաուշյանն արդեն երկու տարի է, ինչ սովորում է Լոնդոնում, Իեհուդի Մենուհինի դպրոցում: Նա ուսումը շարունակելու է եւս մեկ տարի: Դասերին զուգընթաց հանդես է գալիս համերգներով, որոնք լայն ընդունելության են արժանանում:

«Երեւանում ելույթ ունենալն իմ պարտադիր ծրագիրն է, ասում է պատանի երաժիշտը, գոնե տարին մեկ անգամ»:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԱՍՏՂԵՐԻ ԿՅԱՆՔԻՑ

Սոֆի Լորեն. «Անտարբեր մի եղեք ձեր հանդեպ»

Իր վերջերս հրատարակած «Կինը եւ գեղեցկությունը» գրքում Սոֆի Լորենը պատմում է այն մասին, թե ինչպես կարելի է երկար տարիներ պահպանել առողջությունը եւ գրավչությունը: Այդ գրքից մի քանի խորհուրդներ, մեր կարծիքով, օգտակար կլինեն նաեւ մեր թերթի ընթերցողներին:

«Երբեք քո նկատմամբ անտարբերությունը մի բացատրիր չափազանց զբաղվածությամբ: Հիշիր. քո արտաքինն ամեն ինչ է, իսկ գեղեցկությունն արժե իր համար պայքարելուն: Իհարկե, դժվար է մշտապես սեփական անձի վրա բռնանալ: Ես, օրինակ, երբեմն թողնում եմ մարմնամարզությամբ զբաղվելը, սակայն խղճի խայթը շուտով այնպես է տանջում, որ ընտրության հնարավորություն այլեւս չի մնում: Եւ բավական է վերսկսել պարապմունքները, մկանների խաղն իսկույն հաղթահարում է ծուլությունը:

«Դժվար է լինել հմայիչ, եթե դու ծույլ ես կամ չես հավատում քո արժանիքներին: Եթե կինը վստահ է իր հմայքի մեջ, կարող է դրանում համոզել նաեւ մյուսներին»:

Սոֆի Լորենը սովորաբար պառկում է քնելու երեկոյան ժամը 9-ին, արթնանում է առավոտյան 6-ին, որպեսզի «հասցնի» զգալ, թե ինչպես է արթնանում աշխարհը: Մարմնամարզանքից հետո գնում է զբոսայգի՝ ծաղիկներով հիանալու, շնչելու նրանց բուրմունքը: Նա չի ծխում, ոգելից խմիչք չի օգտագործում, մերժում է կարագը եւ տապակած ուտեստները: Ճիշտ է, ինչպես բոլորը, նա էլ թուլություններ ունի: «Շատ եմ սիրում պոկեր խաղը, խոստովանում է «աստղը»: Եւ հենց այստեղ է, որ ինձ հաղթում է ծխելու փափագը կամ այնպիսի մի բան ուտելու գայթակղությունը, որի մասին նույնիսկ չեմ էլ երազել: Ինձ վրա կործանարար է ազդում հեռուստացույցը. սովորաբար հեռուստահաղորդումները լրացնում են սիգարետները եւ խորտիկները: Պայքարեք այդ սովորությունների դեմ»: Չէ՞ որ դա առաջին հերթին վնասում է մաշկը: Իսկ մաշկի, մազերի, մկանների վիճակից ուղղակիորեն կախված է գեղեցկությունը:

Սոֆի Լորենը մեծ նշանակություն է տալիս ջրին՝ համարելով, որ մաշկի բջիջներին այն անհրաժեշտ է մշտապես: Նա օրական խմում է երկու լիտրից ոչ պակաս հանքային ջուր, որը նպաստում է մաշկի առաձգականությանը, մաքրում է երիկամները, դուրս բերում խարամները:

Բացի դրանից, Սոֆին ամեն օր խմում է մի բաժակ մածուն մի գդալ ցորենի խմորիչով, որն, իր կարծիքով, մաշկին տալիս է առաձգականություն, իսկ մազերին՝ փայլ: Երկու օրը մեկ նա ուտում է մեկ անանաս՝ վիտամինների մի ողջ համալիր:

Սոֆի Լորենը համոզված է, որ խոնավ օդը գեղեցիկ մաշկի բանալին է: Նրա կարծիքով, օգտակար է պահել ավելի շատ սենյակային բույսեր. նրանք օդը հագեցնում են խոնավությամբ:

Բացի դրանից, մաշկը, իհարկե, անհրաժեշտ է մշտապես խոնավացնել լոսյոններով եւ կրեմով, թեպետ եւ ենթադրվում է նաեւ օծանելիքի օգտագործումը: Առավոտյան մաշկը մաքրելուց հետո նա երեսին է անցկացնում խոնավացնող թեթեւ կրեմ, իսկ քնելուց առաջ՝ ավելի ակտիվ սննդարար կրեմ: Կոսմետիկան աչքերից հեռացնում է բուսական յուղով՝ համարելով, որ բոլորովին էլ պարտադիր չէ դրամ ծախսել դրա համար հատուկ կրեմի վրա: Դրանից հետո նա աչքերի շուրջը վիտամին «A» է քսում: «Ինձ համար դա ամենալավ կրեմն է, ասում է դերասանուհին: Այն երբեք աչքերը չի գրգռում»:

Երկարատեւ քունը (7 ժամից ոչ պակաս) 17 աստիճան ջերմության պայմաններում բարելավում է նյութափոխանակումը, ամրապնդում է նյարդային համակարգը, պահպանում է օրվա ակտիվությունը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի գրողների միության համագումարը տեղի կունենա սեպտեմբերի 15-ին:

ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆ

Հայ դաշնակահարի նվագը դյութում է աշխարհը

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ, 5 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՓԱԱՏ: «Ասպարեզ» օրաթերթը տեղեկացնում է, որ միջազգային համբավի արժանացած հայազգի դաշնակահար Արմեն Բաբախանյանն այս անգամ սկսելու է համերգային շրջագայությունը Հյուսիսային Ամերիկայի 17 քաղաքներում: Բաբախանյանի այդ համերգաշարը կազմակերպվել է Վան Քլայբերն հիմնադրամի հովանավորությամբ, Համազգային հայ կրթական եւ մշակութային միության, Հայ բարեգործական ընդհանուր միության միացյալ ջանքերով: Համազգայինի նախաձեռնությամբ ծնունդներ մյուս կազմակերպել են Բոստոն, Փասադենա, Սան Ֆրանցիսկո ու Սիեթլ քաղաքներում: 1993 թվականի աշնանը Տեխասի նահանգում տեղի ունեցած Վան Քլայբերնի դաշնակահարի միջազգային մրցույթին Արմեն Բաբախանյանը շահել է հինգերորդ մրցանակը, իսկ վերջերս Վաշինգտոնում տեղի ունեցած Ուիլյամ Քափելի անվան մրցանակաբաշխությունում արժանացել է երրորդ մրցանակին: «Նյու Յորք» թերթի մեկնաբան Ջեյմս Օեսթրիխի արտահայտությամբ «25-ամյա հայ դաշնակահարը Քլայբերնի անվան իններորդ մրցանակաբաշխության մեծագույն տաղանդն է»: Պրն. Քլայբերը կանխատեսում է Արմեն Բաբախանյանի բարձրացումն աշխարհահռչակ դաշնակահարի մակարդակի: Իսկ գերմանական «Զուդ Դոյչե ցայտունգ» թերթի արվեստի մեկնաբանը դաշնակահարին անվանում է երաժշտական օժտված երեւակայությամբ եւ դաշնամուրի սքանչելի հնչյունով: Բաբախանյանի համերգային շրջագայությունը կսկսվի սեպտեմբերի 15-ին եւ կավարտվի հոկտեմբերի 30-ին:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ Մարզական

LEVON TRAVEL

Եւրոպա-96-ը լուսաբանվում է «Լեւոն Թրավըլի» աջակցությամբ

ԵՎՐՈՊԱ-96

Բելգիա-Հայաստան խաղն այսօր

Հայաստանի հավաքականի առաջին խնուբյունը կրնդունեն «կարմիր սատանաները»

Բելգիայի թիմը առանց Էնցո Շիֆոյի

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ,
ԳՐԻԳՈՐ ԱՍՐՅԱՆ,
Ֆրանսիա

Բելգիայի հավաքականի ավագ մարզիչ Պոլ Վան Հիմստը հրապարակեց 16 ֆուտբոլիստների անունները, որոնք նախապատրաստվում են Եվրոպայի առաջնության Բելգիա-Հայաստան խաղին: Ուշագրավ է, որ այդ ցանկում բացակայում է Բելգիայի հավաքականի առաջատար Էնցո Շիֆոն: Այդ անվանի ֆուտբոլիստը ցավել է կոնքը: Ինչպես հայտնի է, նա հանդես է գալիս «Մոնակո» թիմում եւ չի մասնակցել Ֆրանսիայի առաջնության «Մոնակո»-«Նիս» վերջին հանդիպմանը, որն անսպասելիորեն ավարտվել է հյուրերի «Նիսի» ֆուտբոլիստների հաղթանակով (2-0):

Ահա Բելգիայի հավաքականի 16 ֆուտբոլիստների ցանկը, որոնք հայտարարվել են Բելգիա-Հայաստան խաղին: Դարպասապահներ Միշել Պրյուդ Հոմ («Բենֆիկա», Պորտուգալիա), Ֆիլիպ դը Վայլդ («Անդերլեխտ»), պաշտպաններ Ֆիլիպ Ալբերտ («Նյուկասըլ», Անգլիա), Ռեջիս Ժենո («Ստանդարտ» Լիեժ), Միշել դը Վոլֆ («Օլիմպիկ», Մարսել, Ֆրանսիա), Մարկ Էմմերս («Անդերլեխտ»), Ֆիլիպ Լեոնարդ («Ստանդարտ», Լիեժ), Դիրկ Մեդվեդ («Բրյուգե»), կիսապաշտպաններ Դենի Բոֆին («Անդերլեխտ»), Լորենցո Ստաելենս («Բրյուգե»), Ֆրանկ վան դեր Էլստ («Բրյուգե»), Ստեֆան վան դեր Հեյդեն («Բրյուգե»), հարձակվողներ Մարկ Դեգրիզ («Անդերլեխտ»), Լուիս Օլիվեյրա-Բարոզո («Կալյարի», Իտալիա), Յոսիպ Վեբեր («Անդերլեխտ»), Գերտ Վերհեյեն («Բրյուգե»): Խաղը սեպտեմբերի 7-ին ժ. 20-ին (Երեւանի ժամանակով ժ. 22-ին) տեղի է ունենալու Բրյուսելի «Կոնստանտ Վանդենստոկ» մարզադաշտում, որը պատկանում է «Անդերլեխտին»: «Էկիպ» մարզական օրաթերթն անդրադառնալով Եվրոպա-96-ի առաջնության նախնական փուլի խմբային մրցաշարում թիմերի կարողություններին, նշում է, որ 2-րդ խմբում, որտեղ ընդգրկված է նաեւ Հայաստանի հավաքականը, Եվրոպայի չեմպիոն Դանիայի թիմի համար շատ դժվար է լինելու: Ըստ «Էկիպի», Հայաստանի հավաքականը գրավելու է վերջին 6-րդ տեղը:

Ահա «Էկիպի» գուշակությամբ ընտրական բոլոր 8 խմբերում թիմերի հավանական տեղերը.

1-ին խումբ. 1. Ռումինիա, 2. Ֆրանսիա, 3. Լեհաստան, 4. Սլովակիա, 5. Իսրայել, 6. Ադրբեջան

2-րդ խումբ. 1. Իսպանիա, 2. Բելգիա, 3. Դանիա, 4. Մակեդոնիա, 5. Կիպրոս, 6. Հայաստան:

3-րդ խումբ. 1. Շվեդիա, 2. Շվեյցարիա, 3. Հունգարիա, 4. Թուրքիա, 5. Իսլանդիա:

4-րդ խումբ. 1. Իտալիա, 2. Խորվաթիա, 3. Ուկրաինա, 4. Լիտվա, 5. Էստոնիա, 6. Սլովենիա:

5-րդ խումբ. 1. Հոլանդիա, 2. Նորվեգիա, 3. Չեխիա, 4. Մալթա, 5. Բելառուս, 6. Լյուքսեմբուրգ:

6-րդ խումբ. 1. Իռլանդիա, 2. Պորտուգալիա, 3. Հյուսիսային Իռլանդիա, 4. Ավստրիա, 5. Լատվիա, 6. Լիխտենշտեյն:

7-րդ խումբ. 1. Գերմանիա, 2. Բուլղարիա, 3. Ուելս, 4. Վրաստան, 5. Ալբանիա, 6. Մոլդովա:

8-րդ խումբ. 1. Շոտլանդիա, 2. Ռուսաստան, 3. Հունաստան, 4. Ֆինլանդիա, 5. Ֆարերյան կղզիներ, 6. Սան Մարինո:

Գուշակությունները ֆուտբոլում ոչ միշտ են իրականություն դառնում: Հայաստանի վերջին տեղն, ըստ «Էկիպի», հոգեբանական տեսանկյունից եւս հայ ֆուտբոլիստների օգտին է: Նրանք կձերբազատվեն պարտավորությունների ավելորդ ծանրությունից եւ հանգիստ խղճով կարող են ծգտել առաջացնելու հակառակը:

Այսոր կմրցեն.

1-ին խումբ
Սլովակիա-Ֆրանսիա
Ռումինիա-Ադրբեջան

2-րդ խումբ
Կիպրոս-Իսպանիա
Բելգիա-Հայաստան
Մակեդոնիա-Դանիա

3-րդ խումբ
Իսլանդիա-Շվեդիա
Հունգարիա-Թուրքիա

4-րդ խումբ
Ուկրաինա-Լիտվա
Սլովենիա-Իտալիա

5-րդ խումբ
Լյուքսեմբուրգ-Հոլանդիա
Նորվեգիա-Բելառուս

6-րդ խումբ
Լիխտենշտեյն-Ավստրիա
Հյուս. Իռլանդիա-Պորտուգալիա
Լատվիա-Իռլանդիա

7-րդ խումբ
Ուելս-Ալբանիա
Վրաստան-Մոլդովա

8-րդ խումբ
Ֆինլանդիա-Շոտլանդիա
Ֆար. կղզ.-Հունաստան

«Կարմիր սատանաների» թիմը

Արդեն տեղի են ունեցել առաջին հանդիպումները: 1-ին խմբում ընդգրկված Իսրայելի հավաքականը սեփական հարկի տակ 2-1 հաշվով հաղթել է Լեհաստանի թիմին: Դաշտի տերերից երկու անգամ աչքի ընկավ Ռոնեն Հարազին, հյուրերից պատասխան գնդակն անցկացրեց Ռոման Կոսեցկին: 4-րդ խմբում ընդգրկված Խորվաթիայի հավաքականը մրցակցի դաշտում 2-0 հաշվով առավելության հասավ Էստոնիայի ընտրանու նկատմամբ: Երկու գոլի հեղինակ դարձավ Դավոր Շուկերը: Ռումինիա-Ադրբեջան խաղին չի մասնակցի Ռումինիայի հավաքականի առաջատար Գեորգի Հաջին, որը հանդես է գալիս «Բարսելոնում» եւ վնասվածք է ստացել:

ՊՈՐՏՈՒԳԱԼԻԱ

Էմիլ Կոստադինովը չի վախենում ռուսների մրցակցությունից

Ինչպես հայտնում է պորտուգալական մամուլը, մոտ 1 միլիոն դոլլար պետք է վճարվի բուլղարացի ֆուտբոլիստ Էմիլ Կոստադինովի «Պորտուից» իսպանական «Դեպորտիվո» (Լա Կորունյա) տեղափոխման համար: Հարձակվողի խոսքերով, նա արդեն երկու անգամ դարձել է Պորտուգալիայի չեմպիոն եւ այժմ ուզում է հասնել նման հաջողության նաեւ Իսպանիայում: Կոստադինովը ներբեց այն կարծիքը, որ իր նոր պայմանագիրը կապված է «Պորտոյի» կազմում ռուսաստանցի Սերգեյ Յուրանի եւ Վասիլի Կուլկովի ընդգրկումով: «Մրցակցությունն ինձ չի վախեցնում,- նշեց Էմիլը,- սակայն իսպանական առաջնությունը ավելի ուժեղ է, քան պորտուգալականը, եւ «Դեպորտիվոյի» առաջարկած պայմանները ավելի գայթակղիչ են: Բրազիլացի Բեբետոյի հետ մենք կարող ենք լավ տանդեմ կազմել»:

Իսկ «Պորտոյի» մարզիչ անգլիացի Բոբի Ռոբսոնը հայտարարեց, որ մտադիր է Ռուսաստանի հավաքականի կիսապաշտպան Կուլկովին օգտագործել անցած շաբաթ մահացած Ռուա Ֆիլիպեի փոխարեն:

ԻՍՊԱՆԻԱ

Ռուսները նվաճում են Իսպանիան

Ռուսաստանցի լեգեոներ Իգոր Լեդյախովը բավականին հաջող է մեկնարկել Իսպանիայի առաջնությունում: Մոսկվայի «Սպարտակի» նախկին խաղացողն այժմ հանդես է գալիս Խիխոնի «Սպորտինգ» ակումբում: Կանարյան «Բարսելոնի» հետ խաղում նա խփեց վճռական գոլը եւ հաղթանակ բերեց իր թիմին՝ 2-1:

Իսպանիայի առաջնության առաջին տուրում աչքի ընկավ եւս մեկ ռուսաստանցի՝ Օլեգ Սալենկոն: «Վալենսիան», որի կազմում այժմ հանդես է գալիս Սալենկոն, Մադրիդում 4-2 հաշվով առավելության հասավ տեղի «Ատլետիկոյի» նկատմամբ, եւ 4 գոլերից մեկի հեղինակն է աշխարհի վերջին առաջնության լավագույն ռմբարկուն:

ԲԵԼԳԻԱ

Ներկայացնում ենք Հայաստանի հավաքականի մրցակիցներին

ՅՈՍԻՊ ՎԵԲԵՐ («Անդերլեխտ»), հարձակվող, ծնվել է 1964 թ. նոյեմբերի 16-ին, Սլավոնսկի Բրոդում (Հարավսլավիա): Հասակն է 183 սմ, քաշը՝ 75 կգ: Նախկինում հանդես է եկել՝ «Սլավոնսկի Բրոդ», «Հայդուկ», «Դինամո» Վինկովցի, «Բրյուգե» (1988-1994) թիմերում: Բելգիայի 1991-1992 եւ 1992-1993 առաջնությունների լավագույն ռմբարկու՝ 26 եւ 31 գնդակ համապատասխանաբար: Բելգիայի քաղաքացիություն ստացել է 1994 թ. մարտի 12-ին: Ազգային հավաքականի կազմում մասնակցել է 6 միջազգային հանդիպումների, որոնցից առաջինը Բելգիա-Զամբիա (9-0) ընկերական խաղն էր (04.06.1994): Խփել է 6 գնդակ, որոնցից 5-ը իր առաջին խաղում: Մասնակցել է ԱՄՆ-94 աշխարհի առաջնությանը:

Յոսիպ Վեբեր

ՄԱՐԿ ՎԻԼՄՈՏՍ («Ստանդարտ» Լիեժ), հարձակվող, ծնվել է 1969 թ. փետրվարի 22-ին, Դոնգելբերգում: Հասակն է 183 սմ, քաշը՝ 89 կգ: Նախկինում հանդես է եկել «Ժոդուազ» (1980-1985), «Սեն Թրուիդանս» (1985-1988), «Մեխելեն» (1988-1991) թիմերում: Պատանեկան հավաքականի կազմում անցկացրել է 9 խաղ, երիտասարդական հավաքականի կազմում՝ 9 խաղ, օլիմպիական հավաքականի կազմում՝ 3 խաղ: Ազգային հավաքականի կազմում մասնակցել է 24 միջազգային հանդիպումների, որոնցից առաջինը Բելգիա-Ռումինիա (2-2) ընկերական հանդիպումն էր (26.05.1990), խփել է 8 գնդակ: Մասնակցել է Իտալիա-90 եւ ԱՄՆ-94 աշխարհի առաջնություններին:

Մարկ Վիլմոտս

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՉԵՐՆՅԱՏԻՆՍԿԻ («Մեխելեն»), հարձակվող, ծնվել է 1960 թ. հուլիսի 28-ին, Շառլըրուայում: Հասակն է 186 սմ, քաշը՝ 82 կգ: Նախկինում հանդես է եկել «Շառլըրուա» (1971-1981), «Անդերլեխտ» (1982-1985), «Ստանդարտ» (1985-1989), «Անտվերպեն» (1989-1993) թիմերում: Երիտասարդական հավաքականի կազմում անցկացրել է 4 խաղ: Ազգային հավաքականի կազմում մասնակցել է 31 միջազգային հանդիպումների, խփել է 6 գնդակ: Առաջին անգամ ազգային հավաքականի հիմնակազմը հագել է Բելգիա-Ֆրանսիա (2-0) աշխարհի առաջնության ընտրական հանդիպմանը (09.09.1981): Մասնակցել է Իսպանիա-82 եւ ԱՄՆ-94 աշխարհի առաջնություններին:

Ալեքսանդր Չերնյատինսկի

ՇԱԽՄԱՏ

Մեկը վաթսունի դեմ

Հիշողությունը շախմատիստի համար կարեւորագույն հատկանիշն է: Այն զարգացնելու համար նույնիսկ անհնանալի թվացող գրոսմայստերները փորձում են կույր շախմատ խաղալ: 20-րդ դարասկզբին ոմանք կույր շախմատ են խաղացել 10 խաղատախտակի վրա: Ալյոխինը առաջինը եղավ, որ նման ձեւով միաժամանակյա սեանս անցկացրեց նախ՝ 30, ապա 36 խաղատախտակի վրա: Նրան հետագայում գերազանցեց Միգել Նայդորֆը: Իսկ աշխարհի ռեկորդը սահմանեց Ֆլեյշը, որն այդ թիվը հասցրեց 52-ի:

Այժմ Երեւանցի, 41-ամյա առաջատար Միհայել Խաչատրյանը, որը խաղում է վարպետության թեկնածուի մակարդակով, փորձում է գերազանցել այդ ցուցանիշը: Իր նպատակն իրագործելու համար նա ուսումնասիրել է նման մրցաշարերի արդյունքները: Այժմ հանրապետության շախմատի ֆեդերացիայի հետ համատեղ նա պատրաստվում է այս ամսվա ընթացքում նման մրցաշար անցկացնել նախ 40, իսկ ուշ ժամանակ անց 60 խաղատախտակների վրա: Նրա մրցակիցները կլինեն հանրապետության կարգային շախմատիստները:

ԴԵՐԵՆԻԿ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Խ. Աբովյանի անվան պետական մանկավարժական ինստիտուտի հանրապետական ներակայության [illegible] 1994-95 ուս. [illegible] ֆիզմաթ, կենսաքիմիական, հումանիտար, [illegible] բաժիններով 9-րդ եւ 10-րդ դասարանների [illegible] ընդունելություն:

Շրջանավարտները կստանան հանրակրթական դպրոցի [illegible] ավարտելու եւ հատուկ վկայական [illegible]

Վարժարանում ուսուցումն անվճար է:

Ընդունելության դիմումները տրվում են [illegible] 25-ը (Բաղրամյան 52-րդ հարկ, 225 սենյակ):

Ուսումնական պարապմունքների [illegible]

Պարապմունքները կսկսվեն հոկտեմբերի 1-ից [illegible] շենքում (Մաշտոցի-Զորավար Անդրանիկի խաչմերուկի մոտ):

Հեռ. 52-08-90, 56-49-18

ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՍՊԻՐՏԻ ԲԱՑԱՌԻԿ, ԳԵՐՇԱՀԱՎԵՏ ՎԱՃԱՌՔ

Վճարելով այսօր, այսօրվա գներով եւ միայն դրամով (կանխիկ կամ անկանխիկ) դուք, հոկտեմբերի 10-ից սկսած, մեկ շաբաթվա ընթացքում, կստանաք բժշկական սպիրտի ձեր գնած քանակները (նվազագույնը 220 լիտր) մեկ լիտրը 580 դրամ արժեքով:

Շտապեցեք օգտվել բացառիկ այս գործարքից, քանզի սպիրտի քանակությունը անսահմանափակ չէ, իսկ գերշահավետ այս հնարավորությունը կգործի մինչեւ սեպտեմբերի 15-ը:

Սա երազ չէ, այլ իրականություն, որն առաջարկում է Հայաստանի վաճառականների միության նախաձեռնությամբ ստեղծված եւ հանրապետությունում ամենամեծ կանոնադրական հիմնադրամը ունեցող «Համաստեղություն» կորպորացիան:

Մեր հասցեն՝ Վարդանանց 13 (Կինոյի տան հարեւանությամբ), 2-րդ հարկ. հեռ. 57-03-72

«ՀԱՄԱՍՏԵՂՈՒԹՅՈՒՆ»
ԿՈՐՊՈՐԱՑԻԱ

A STYLE

«ԵՎԱ»

ուսումնական կենտրոնը հրավիրում է Ձեզ

Սովորելու 1-3-ամսյա դասընթացներում հետեւյալ մասնագիտությունների գծով.

- օպերատորական գործ, ծրագրային փաթեթների եւ ծրագրավորման լեզուների ուսուցում IBM PC համակարգիչների վրա
- անգլերեն լեզու սկսնակների համար Communicative course in English, Learning American English, The Cambrige English course (2 ցիկլով), ամերիկյան ուսումնական հաստատություններ ընդունվողների համար TOEFL,
- բանկային գործ
- հաշվապահություն եւ համակարգիչների կիրառումը հաշվապահության մեջ
- կոսմետիկա եւ էթիկետ
- մերսում (մասաժ)

Դասընթացներն ավարտողներին տրվում են վկայականներ (սերտիֆիկատ) հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն լեզուներով:

Մենք երաշխավորում ենք ոչ միայն ուսուցման բարձր մակարդակ, այլեւ համմարդկային արժեքներ մեր կենտրոնում: Ընդունում ենք ամեն օր, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից, ժամը 11-ից 16-ը:

Հասցեն՝ Սարյան 4 (Սարյանի տուն-թանգարանի դիմաց)

Հեռախոս 58-21-22

ԱՍՍ
կոոպերացիա

Կոոպերատիվը առաջարկում է պենզաբլոկ եւ միջնապատային սալիկներ բոլորի համար:

Վճարումը կատարվում է կանխիկ եւ փոխանցումով:

Տեղափոխումը ցանկացած հասցեով:

Պատվերները ընդունվում են

57-00-85
57-04-29
63-79-38
48-95-31

A STYLE 58.18.41

ԼՈՒՍԻՆԵ-93

ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՄԲ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԻԱՑՅԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

(ԵՐԵՎԱՆ-ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ-ԵՐԵՎԱՆ) 7 օրով

ԱՐԳԵՆՏԻՆԱ, ԳԵՐՄԱՆԻԱ, ՀՈՒՆԱՍՏԱՆ, ԻՍՐԱՅԵԼ, ԿԱՆԱԴԱ, ՀՈԼԱՆԴԻԱ, ԻՏԱԼԻԱ, ԴԱՆԻԱ, ՖՐԱՆՍԻԱ, ՍԻՐԻԱ, ՄԱԷ, ՉԵԽԻԱ, ՍԼՈՎԱԿԻԱ, ԼԵՀԱՍՏԱՆ, ԲՈՒԼՂԱՐԻԱ

ԵՐԵՎԱՆ, «ՍԵՐԱՍՏԻԱ» ՀՅՈՒՐԱՆՈՑ, 4-ՐԴ ՀԱՐԿ, 413 ՍԵՆՅԱԿ, ՀԵՌ. 39.34.18
ԵՐԵՎԱՆ, «ՍԵՎԱՆ» ՀՅՈՒՐԱՆՈՑ, 1-ԻՆ ՀԱՐԿ, 118 ՍԵՆՅԱԿ, ՀԵՌ. 58.11.98
ԵՐԵՎԱՆ, «ԱՐԱՐԱՏ» ՀՅՈՒՐԱՆՈՑ, 1-ԻՆ ՀԱՐԿ, 124 ՍԵՆՅԱԿ

A STYLE

ԱԿՈՒ

«ԱԿՈՒ» փոքր ձեռնարկությունը վաճառում է գործարանային արժեքից 40-60 տոկոս զեղչ գներով

1. Խառատային հաստոցներ 16E16kп փաքեթավորված
2. Գայլիկոնման հաստոցներ 2D106п փաքեթավորված
3. Բեռնատար ավտոմոբիլ «Աստրա»
4. Ավտոամբարձիչ հիդրավլիկ «ՄԱԶ»

Հեռ. 34-65-03, 27-53-42

FREE FLIGHT

Կրթական կենտրոնը առաջարկում է

- Ամերիկյան անգլերենի դասընթացներ.
- Ժամանակակից ծրագրեր,
- TOEFL դասախոսներ ԱՄՆ-ից (Master's Degree)
- Անվճար գրականություն
- Տեխնիկապես կահավորված լսարան

Դասընթացները նախատեսված են ամերիկյան համալսարաններ ընդունվողների, ինչպես նաեւ անգլերենի կատարյալ գիտելիքներ ստանալ ցանկացողների համար:

Ձեզ սպասում ենք

Երեւան, Աբովյանի փող. թիվ 14 «Երեւան» հյուրանոց # 200 սենյակ, հեռ. 52-94-18

ԻՍԿՈՒՀԻ

ՍՊԸ

«Արարկիր» հյուրանոց, 202 սենյակ. 23.38.21

Հրավիրում ենք հանգիստ ճամփորդության

ԵՐԵՎԱՆ-ԱԹԵՆՔ 7-14 օր,
ԵՐԵՎԱՆ-ԲՈՒԵՆՈՍ ԱՅՐԵՍ 7 օր,
ԵՐԵՎԱՆ-ՄԵՂՐԻ-ԹԵՀՐԱՆ 7 օր
(անհատական ուղեւորություն 21 օր)

ARMENTRUST

ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

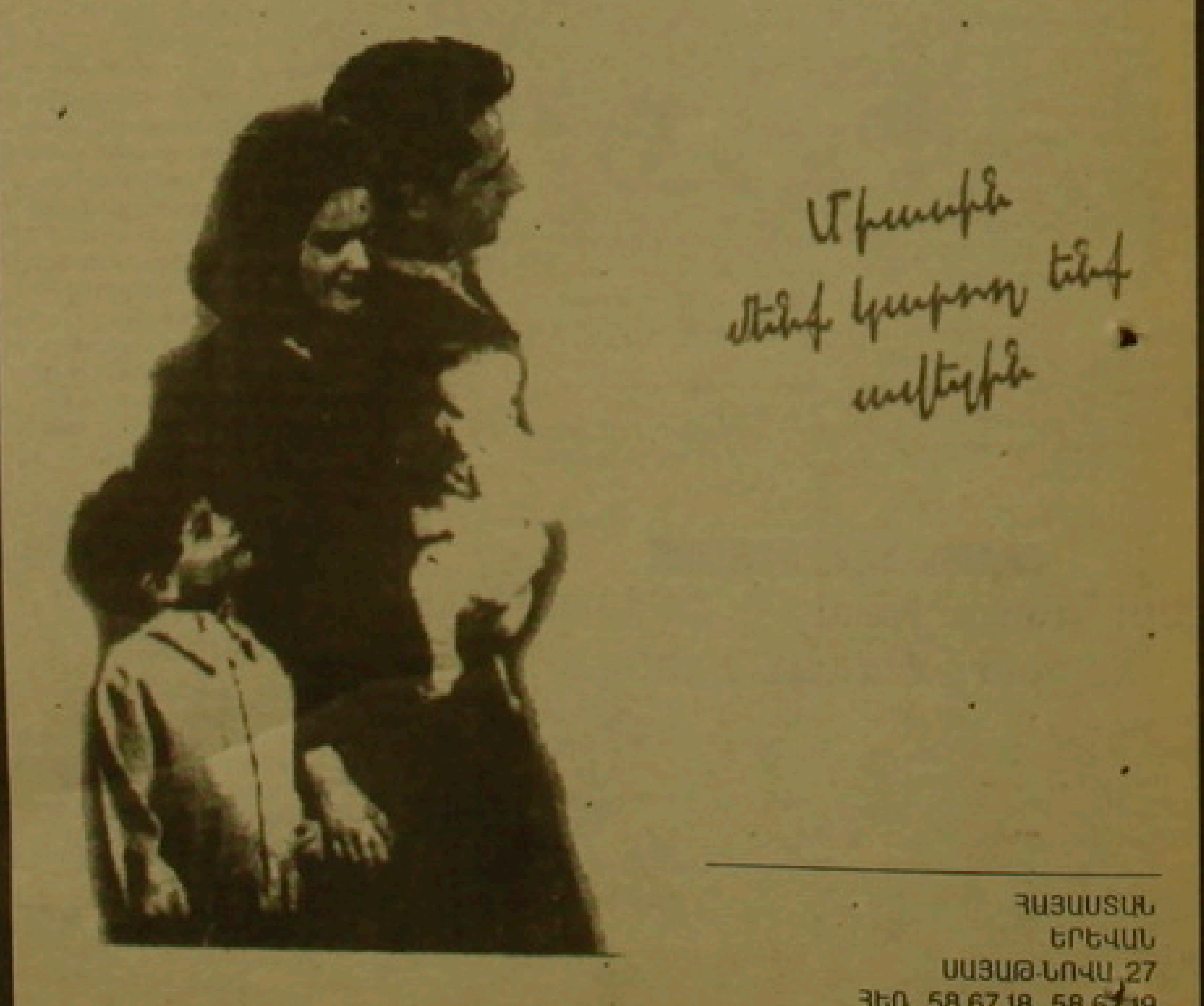

ՀԱՅԱՍՏԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ
ՍԱՅԱԹ-ՆՈՎԱ 27
ՀԵՌ. 58.67.18, 58.67.19
ՖԱՔՍ. (007 8852) 56.11.84

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Սփյուռքի հայկական ֆոնդը հանրապետության ստեղծագործական միությունների, մշակութային օջախների եւ պաշտպանության նախարարության հետ շարունակում է Մշակութային աշուն փառատոնի ծրագրի իրականացումը:

Սեպտեմբերի 9-ին, ժամը 15-ին գրողների տանը տեղի կունենա պոեզիայի ցերեկույթ եւ գրական-գեղարվեստական երեկո:

Դուք հնարավորություն կունենաք հանդիպելու մեր անվանի ու ճանաչված գրողների հետ, կլսեք նոր բանաստեղծություններ, հին ու նոր երգեր, կդիտեք երկկողմ սրահներում բացված գեղանկարչական աշխատանքների ցուցահանդեսը:

Սեպտեմբերի 13-ին, ժամը 15-ին կամերային երաժշտության տանը հանդես կգան մշակույթի հայկական ֆոնդի կրթաթոշակառուները: Կասկած չկա, որ մեր տաղանդավոր երեխաները իրենց ստեղծագործական վիրտուոզ կատարումներով Ձեզ մեծ բավականություն կպատճառեն:

Սեպտեմբերի 20-ին, ժամը 15-ին, նկարչի տանը կբացվի մեկական աշխատանքի Մշակութային աշուն ցուցահանդեսը:

Բոլոր գրողներին, նկարիչներին, ընթերցողներին, արվեստասերներին, բոլոր նրանց, ում համար թանկ է մեր մշակութային արժեքները պահպանելու, գրական-գեղարվեստական անհրաժեշտ մթնոլորտ ստեղծելու, զարգացմանը նպաստելու մտահոգությունը հրավիրում ենք մասնակցելու միջոցառումներին:

«Յաղթանակ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23 Արշակունյաց 2   Գրանցման թիվ 65.   Պատվեր 69149.   1839   Տպաքանակը 5000   Ստորագրված է տպագրության 6. 09. 1994   Գինը 10 դրամ

digitised by A.R.A.R.@